

Visiedocument Digitaal Stelsel Omgevingswet

Versie 0.92

Datum	21 oktober 2015
Status	Concept

Colofon

Bestuurskern

DG Milieu en Internationaal

Contactpersoon

Marjan Bevelander

marjan.bevelander@minienm.nl

Opdrachtgever

Hedi van Dijk

Document informatie

Revisies

Datum	Versie	Samenvatting van wijzigingen	
17-7-2015	0.9	Resultaat schrijfteam digitalisering Is gedeeld met: <ul style="list-style-type: none">- De opdrachtnemer- Offerteaanvraag financieel onderzoek- De koepels	
8-9-2015	0.91	Aanvulling witte vlekken Wordt gedeeld met: <ul style="list-style-type: none">- De opdrachtnemer- Uitvoering financieel onderzoek- De koepels en departementen	
21-10-2015	0.92	Intake Programma op versie 1.0 verwerkt Nieuwe inzichten en besluiten verwerkt Review HBJ en, beleid verwerkt	

Goedkeuringen

Dit document vereist onderstaande goedkeuringen.

Deze worden gearhiveerd in het projectdossier.

Versie	Datum	Naam	Rol
0.92	28-10	RIO	Vaststelling van lenM versie 0.92 van het visiedocument. Dit document is nog in bewerking onder invloed van wijzigingen in wet- en regelgeving en uitkomsten van onderzoek.

Inhoudsopgave

COLOFON	3
1 INLEIDING	7
1.1 BESTUURSAKKOORD	7
1.2 SCOPE PLATEAU 2018	8
1.3 LEESWIJZER	8
2 DIGITAAL STELSEL OMGEVINGSWET	10
2.1 DOELEN DIGITALISERING	10
2.2 DIGITAAL STELSEL OMGEVINGSWET	11
2.3 DOELGROEPEN / GEBRUIKERS	12
3 VISIE EN STREEFBEELD: DE STIP OP DE HORIZON	12
3.1 STREEFBEELD DIGITAAL STELSEL OMGEVINGSWET	13
4 DSO A - DE GEBRUIKERSTOEPASSING	15
4.1 DIGITAAL LOKET OMGEVINGSWET	15
4.1.1 Omschrijving	15
4.1.2 Doelstellingen	15
4.1.3 Output & outcome	15
4.1.4 Invoering	16
4.2 ORIËNTEREN: INFORMATIE OP MAAT	17
4.2.1 Omschrijving	17
4.2.2 Doelstellingen	18
4.2.3 Output & outcome	18
4.2.4 Invoering	20
4.3 ONDERZOEKSHULP	20
4.3.1 Omschrijving	20
4.3.2 Doelstelling	21
4.3.3 Output & outcome	21
4.3.4 Invoering	23
4.4 INDIENEN VAN EEN AANVRAAG, MELDING OF MEDEDELING	23
4.4.1 Omschrijving	23
4.4.2 Doelstellingen	23
4.4.3 Output & outcome	24
4.4.4 Invoering	25
4.5 BESLUITEN EN INFORMEREN	26
4.5.1 Omschrijving	26
4.5.2 Doelstellingen	27
4.5.3 Output & outcome	27
4.5.4 Invoering	28
5 DSO B - GEGEVENS ONTSLUITEN	29
6 DSO C - GEGEVENS VERSTREKKEN	30
6.1.1 Omschrijving	30
6.1.2 Output & outcome	30

6.1.3	Invoering.....	31
7	DSO C - GEGEVENS INWINNEN.....	32
7.1	BEKENDMAKEN, PUBLICEREN EN CONSOLIDEREN VAN BESLUITEN IN RELATIE TOT OMGEVINGSDOCUMENTEN	32
7.1.1	Omschrijving.....	32
7.1.2	Doelstellingen.....	32
7.1.3	Output & outcome.....	33
7.1.4	Invoering.....	36
7.2	INFORMATIEHUIZEN.....	37
7.2.1	Omschrijving.....	37
7.2.2	Doelstellingen.....	39
7.2.3	Output & outcome.....	39
7.2.4	Invoering.....	41
7.3	GENERIEKE GEGEVENSVERZAMELINGEN.....	42
7.3.1	Doelstelling.....	42
7.3.2	Output.....	42
7.3.3	Invoering.....	43
8	STANDAARDEN.....	44
8.1.1	Omschrijving.....	44
8.1.2	Doelstellingen.....	44
8.1.3	Output en Outcome.....	44
8.1.3.3	Technische standaarden.....	48
8.1.4	Invoering.....	49
9	BRONNEN.....	50
	DEFINITIES.....	51
	BIJLAGE 1 - AANWIJZING VAN OMGEVINGSDOCUMENTEN.....	53
	AANWIJZING OMGEVINGSDOCUMENTEN.....	53
	BIJLAGE 2 AANSLUITVOORWAARDEN VOOR INFORMATIEHUIZEN.....	56

1 Inleiding

Het Visiedocument Digitaal Stelsel Omgevingswet (VD) is een nadere uitwerking van de doelstellingen genoemd in het Bestuursakkoord voor het onderdeel Digitalisering. Het VD beschrijft de digitaliseringsdoelstellingen voor 2018 bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de doelstellingen op de langere termijn. In het Bestuursakkoord zijn met betrekking tot de realisatie van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) drie mogelijke scenario's beschreven. De realisatie van het DSO gebeurt stapsgewijs middels bestuurlijke go/no-go momenten en is middels bestuurlijke afspraken opgedeeld in drie scenario's.

Het Visiedocument Digitaal Stelsel Omgevingswet dient als visie en scope document voor de Doelarchitectuur en het Programma Implementatie Omgevingswet. Het VD kende een eerste versie op 17 juli 2015. Voor ligt nu de tweede aangevulde versie van 28 oktober. Deze versie is vanuit IenM opgesteld en vormt de basis voor de interbestuurlijk vastgestelde versie die ook wordt afgestemd met andere betrokken partijen. Opdrachtgever voor het VD is het interbestuurlijk Opdrachtgevend Beraad voor de implementatie van de Omgevingswet.

Dit Visiedocument Digitaal Stelsel Omgevingswet is behalve op het Bestuursakkoord, ook gebaseerd op de GOAL programmadefinitie (2014). Het VD beschrijft met visie en scope "het wat": wat moet het digitaal stelsel kunnen om de verbeterdoelen van de wet te ondersteunen? Met andere woorden: welke functionaliteit moet het DSO leveren, zodat de verbeterdoelen kunnen worden gehaald? Met het VD is de programmadefinitie GOAL (2014) in lijn gebracht met het Bestuursakkoord voor het onderdeel Digitalisering. De doelarchitectuur 1.0 (juli 2015) bevat de kaders voor de ontwikkeling en realisatie, "het hoe", van het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Doordat de Invoeringswet, de aanpassingswetten, de AMvB's en de Ministeriële Regelingen nog in ontwikkeling zijn, is er nog heel veel denk- en zoekwerk te verrichten samen met beleid en wetsjuristen. Ook is interbestuurlijke afstemming op doelstellingen met IPO, VNG, UvW en BZK, OCW, VenJ en EZ in de komende maanden voorzien. In deze versie van het Visiedocument zijn de onderdelen die met name nog nader moeten worden uitgewerkt aangegeven.

1.1 Bestuursakkoord

Op 1 juli 2015 is een akkoord getekend waarin het Rijk, Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Unie van Waterschappen (UvW) afspraken hebben gemaakt over de implementatie van de Omgevingswet en de drie scenario's waarlangs de Digitale ondersteuning wordt beschreven.

Onderstaand plaatje is de visuele weergave van deze drie scenario's zoals geschetst in het Bestuursakkoord.

Het Visiedocument beschrijft de eindbeelden van de realisatie van de digitale ondersteuning volgens de drie scenario's genoemd in het Bestuursakkoord:

Scenario 1 *Het wettelijk minimum*: is de realisatie van digitale ondersteuning die bij inwerkingtreding van de Omgevingswet minimaal wettelijk noodzakelijk is;

Scenario 2 *Het wettelijk minimum met instandhouding van het huidige dienstverleningsniveau*: Als stap op weg hier naar toe *committeren partijen* zich aan de

doelstelling om bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet, (2018) digitaal met de omgevingswet te werken, waarbij het huidige dienstverleningsniveau gehandhaafd blijft en de eerste winst met het digitaal stelsel wordt bereikt. Om dit dienstverleningsniveau te handhaven onder de nieuwe Omgevingswet is het noodzakelijk om de drie bestaande voorzieningen (RuimtelijkePlannen.nl, AIM en OLO3) geïntegreerd te laten functioneren als één loket.

Naast concrete afspraken om dit voor elkaar te krijgen is het ook van belang om aan het begin van deze aanpassingen uitgangspunten over 'standaarden', digitaal zaakgericht werken en de informatiehuizen vast te leggen.

Scenario 3 Toewerken naar baten en ontzorging Omgevingswet: In het derde scenario wordt naast het handhaven van het huidige dienstverleningsniveau op basis van businesscases bekeken of er voor 2018 bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet aanvullende activiteiten kunnen worden opgepakt die baten generen of de overheden ontzorgen. Een aantal onderwerpen wordt verder onderzocht op haalbaarheid en kosten en baten.

1.2 Scope Plateau 2018

Na afronding van onderzoeken met betrekking tot onderzoekshulp, één loket, (informatie op maat), digitaal samenwerken en informatiehuizen wordt de definitieve scope van Plateau 2018 vastgesteld. Deze scope omvat ten minste scenario 2, eventueel aangevuld met onderdelen van scenario 3. De huidige versie van het VD (0.92) bevat nog niet de definitieve scope voor Plateau 2018. De eerste interbestuurlijke versie van het Visiedocument vormt de basis voor de opdracht aan het Programma Implementatie Omgevingswet. Deze opdracht wordt gegeven naar aanleiding van interbestuurlijk besluitvorming over sw scope van plateau 2018.

Tot 2024 worden verdere plateaus gerealiseerd in een stapsgewijze doorontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet. In 2024 kent het digitaal stelsel de volledige functionaliteit die nodig is om de verbeterdoelen van de Omgevingswet (zie verderop) te ondersteunen.

1.3 Leeswijzer

Na de inleiding volgt in hoofdstuk 2 de onderbouwing van nut en noodzaak van de digitale ondersteuning van de Omgevingswet. In hoofdstuk 3 wordt het streefbeeld 'het Digitaal Stelsel Omgevingswet als resultaat beschreven aan de hand van dezelfde indeling als in de Doelarchitectuur.

Na de stip op de horizon met een beschrijving van de drie scenario's volgt vanaf Hoofdstuk 4 een nadere beschrijving van het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Gekozen is om hiervoor de indeling van de Doelarchitectuur te gebruiken:

- A. De Gebruikerstoepassingen,
- B. Gegevens ontsluiten
- C. Gegevens inwinnen en verstrekken
- D. Overig Standaarden en Regelbeheer.

Per onderdeel wordt een omschrijving gegeven, en worden doelstellingen geformuleerd

en output/outcome gespecificeerd . Relevant voor *de* invoering is de splitsing van output/outcome in scenario 2 en 3. *gewenste eindsituatie*.

Per onderdeel worden de eisen aangegeven die aan producten worden gesteld, in de vorm van **output** beschrijvingen (deelproducten). Die beschrijvingen gaan over de producten die er moeten zijn in 2024 en zijn dus gekoppeld aan de visie op het digitaal stelsel. De beschrijving van de **outcome** gaat over de meetbare resultaten en effecten die behaald moeten worden met een deelproduct. Het onderdeel Invoering maakt duidelijk welk deel van het gewenste eindresultaat onderdeel is van scenario 2 en welk deel van scenario 3.

2 Digitaal Stelsel Omgevingswet

In het Bestuursakkoord staat dat digitalisering een onlosmakelijk onderdeel is van de (invoering van de) Omgevingswet en nodig is voor het kunnen halen van de verbeterdoelen van de wet.

Bij amendement heeft de Tweede Kamer in de Omgevingswet artikel 20.20 ingevoegd, waarin een digitaal stelsel voor informatievoorziening over de fysieke leefomgeving wordt ingesteld.

De verbeterdoelen van de wet zijn in de Memorie van Toelichting als volgt beschreven:

"De maatschappelijke doelen van de Omgevingswet zijn, met het oog op duurzame ontwikkeling, het in onderlinge samenhang: (a) bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit en (b) doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke functies. Het is bovendien een zo eenvoudig mogelijke wet, met zo min mogelijk administratieve en bestuurlijke lasten.

Met de Omgevingswet en bijbehorende uitvoeringsregelgeving streeft de regering vier verbeterdoelen na:

1. Vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht.
2. Bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving.
3. Vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving.
4. Versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving."

Het behalen van de verbeterdoelen kan alleen worden gerealiseerd door een gedegen digitalisering die er voor zorgt dat initiatiefnemers, belanghebbenden en bevoegde gezagen doelgericht en doelmatiger hun weg kunnen vinden in de mogelijkheden die de omgevingswet biedt voor activiteiten in de leefomgeving. Met één klik op de kaart weet de gebruiker welke regels er binnen een bepaald gebied van kracht zijn en kan daar ook gegevens over de fysieke omgevingskwaliteit raadplegen.

Met het Digitaal Stelsel Omgevingswet zullen besparingen op administratieve- en onderzoekslasten gerealiseerd worden, voor burgers en bedrijven, maar ook aan de kant van het Bevoegd Gezag. Dit kan bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van kwalitatief hoogwaardige informatie, het bepalen van de bestuurlijke afwegingsruimte, maar ook door de mogelijkheid dat er - middels het digitaal stelsel- eenvoudig kan worden samengewerkt.

2.1 Doelen Digitalisering

Aan de hand van deze visie zijn de verbeterdoelen van de Omgevingswet te vertalen naar doelstellingen voor de ondersteuning van de uitvoering van de wet met behulp van digitalisering:

1. *Vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht* vertaalt zich naar het vanuit het gebruikersperspectief aanbieden van een digitale omgeving (één Loket) waarbinnen vraag gestuurd

informatie op maat wordt aangeboden en de gebruikers in staat zijn initiatieven in de leefomgeving in te dienen en aan te melden.

2. *Bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving* vertaalt zich naar een integrale benadering en digitale ondersteuning bij het opstellen van regels, het maken van plannen en besluiten over initiatieven in de fysieke leefomgeving. Dit vergt een verregaand digitaal samenwerken tussen de bevoegd gezagen onderling en met de initiatiefnemers en belanghebbenden.
3. *Vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving* vertaalt zich naar digitale ondersteuning bij het terugdringen van de onderzoeklast voor gebruikers in de vorm van een digitale onderzoekshulp bij het indienen en besluiten van initiatieven in de fysieke leefomgeving het snel en op maat kunnen tonen van lokale regelgeving.
4. *Versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving* vertaalt zich naar minder procedures op basis van betrouwbare gegevens. Digitale ontsluiting van gegevens in de fysieke leefomgeving door informatiehuizen aan de hand van hoge kwaliteitsnormen (beschikbaarheid, bruikbaarheid en bestendigheid (3 b's)) maakt het mogelijk dat besluitvorming versnelt en verbetert

2.2 Digitaal Stelsel Omgevingswet

De Omgevingswet verbindt diverse bestaande wetten, processen en beleidssectoren. Dit moet onder meer leiden tot eenvoudiger procedures en lagere kosten voor initiatiefnemers en bevoegd gezag. Om dat goed te ondersteunen moeten we ook sturen op samenhang bij de digitalisering en is gekozen voor een stelselbenadering. Alleen zo kunnen de doelstellingen van de Omgevingswet volledig worden ondersteund.

De samenhang binnen het Digitaal Stelsel Omgevingswet kenmerkt zich door:

1. Het koppelen van het ruimtelijk domein aan milieudoelstellingen met behulp van bestaande componenten als kaarten en regelbeheer.
2. Het beschikbaar stellen van gegevens over de fysieke leefomgeving die voldoen aan de kwaliteitseisen Betrouwbaar, Beschikbaar en Bestendig.
3. Het centraal stellen van vraagsturing. Het gebruikersperspectief bepaalt de inrichting van het digitaal stelsel.

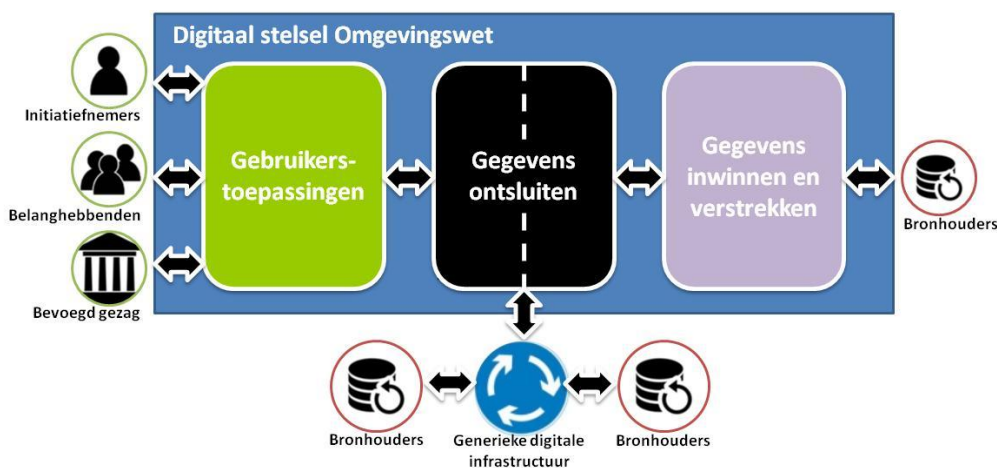
Het digitaal stelsel is niet één groot ICT-systeem, het is een geordend en verbonden geheel van afspraken en ICT voorzieningen, registraties, gegevensverzamelingen en bronnen die nodig zijn om aan initiatiefnemers, belanghebbenden en bevoegd gezag de informatie beschikbaar te stellen die zij willen raadplegen of nodig hebben voor de processen van de Omgevingswet.

Het Digitaal Stelsel is gericht op:

- de uitvoering van de Omgevingswet en het helpen realiseren van de verbeterdoelen van deze wet. Daarmee is de reikwijdte van het stelsel beperkt gehouden tot de scope van de Omgevingswet: de fysieke leefomgeving.
- besluiten met rechtsgevolgen, zoals omgevingsvergunningen, projectbesluiten en omgevingsplannen.
- Het leveren van goede en betrouwbare (basis)informatie.

2.3 Doelgroepen / gebruikers:

- Initiatiefnemers - De initiatiefnemer is de burger, het bedrijf of de overheidsorganisatie die iets wil, dat de fysieke leefomgeving verandert. De vraag van deze doelgroep staat in het stelsel centraal: ik wil dit op deze plaats, kan dat en mag dat? Het digitale stelsel zorgt voor een antwoord op maat. Dat is een antwoord gericht op de specifieke vraag, de specifieke locatie en de fase van het proces.
- Belanghebbenden - De belanghebbende is de burger of het bedrijf dat (nadelige) invloed ondervindt van het initiatief van een ander. De belanghebbende wordt via het stelsel geïnformeerd over ontwikkelingen en krijgt via het stelsel de informatie, waarmee zo nodig individueel of gezamenlijk kan worden opgekomen voor het eigen belang. Hiermee bevordert het digitale stelsel ook de rechtsgelijkheid.
- Bevoegd gezag - Het bevoegd gezag is de overheidsorganisatie die het besluit met rechtsgevolgen neemt of die een omgevingsplan opstelt. Het stelsel biedt het bevoegd gezag de juiste informatie en de mogelijkheden tot afstemming en procesvoering. Daarmee ondersteunt het stelsel de ontwikkeling van het bevoegd/bevoegd gezag tot een efficiënte overheid.

3 Visie en streefbeeld: de stip op de horizon

Uit het Bestuursakkoord:

Partijen delen de ambitie om in 2024 alle relevante beschikbare informatie, zowel over de van toepassing zijnde wet- en regelgeving als de gegevens over de fysieke omgevingskwaliteit ter plaatse, met één klik op de kaart beschikbaar te hebben en begrijpelijk te tonen. De hiervoor benodigde digitale voorzieningen worden vormgegeven in een helder samenhangend digitaal stelsel.

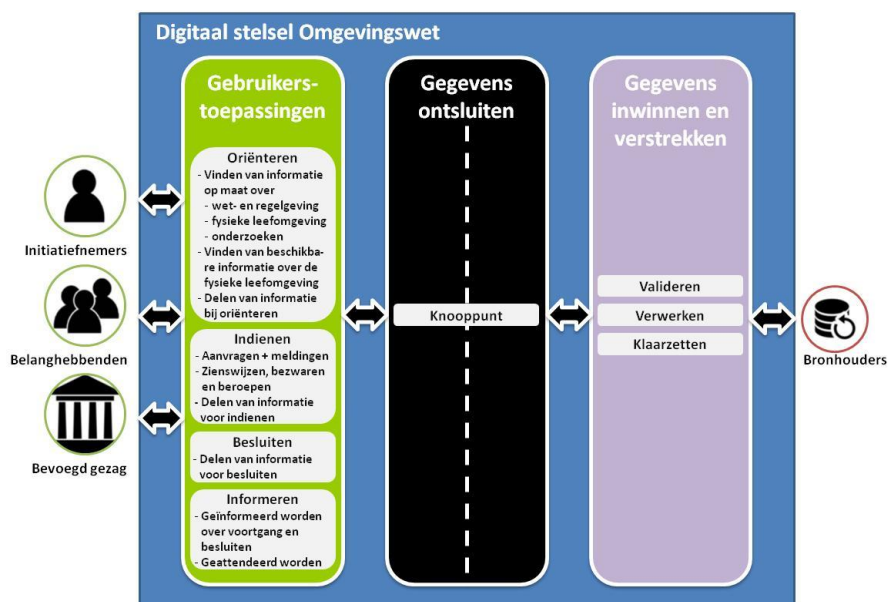
Het digitaal stelsel omvat alle voorzieningen, registraties, gegevensverzamelingen en bronnen die nodig zijn om aan initiatiefnemers, belanghebbenden en bevoegd gezag de gegevens beschikbaar te stellen die zij willen of moeten hebben voor de processen van de Omgevingswet.

Gebruikers moeten er voorts vanuit kunnen gaan dat:

- de gegevens voldoen aan de 3 BB's (Bestendig, Bruikbaar en Beschikbaar);
- hun privacy niet wordt geschonden;
- zij niet betalen voor open data (maar intellectueel eigendom wordt gerespecteerd).

3.1 Streefbeeld Digitaal Stelsel Omgevingswet

Het behalen van de verbeterdoelen kan alleen worden gerealiseerd door een gedegen digitalisering die er voor zorgt dat initiatiefnemers, belanghebbenden en bevoegde gezagen doelgericht en doelmatiger hun weg kunnen vinden in de mogelijkheden die de omgevingswet biedt voor activiteiten in de leefomgeving. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet zal leiden tot snellere procedures, betere besluiten en minder kosten voor initiatiefnemer en bevoegd gezag.

Indeling Doelarchitectuur 1.0 – juli 2015

De indeling hieronder is dezelfde als in de doelarchitectuur. Vanuit het streefbeeld kent elk hoofdonderdeel (gebruikerstoepassingen, ontsluiten gegevens, inwinnen en verstrekken gegevens) het volgende resultaat, onderverdeeld naar scenario 2 en 3:

A Resultaat Gebruikerstoepassingen (dit is: oriënteren, indienen, besluiten en informeren)

scenario 2: een webportaal met daarin:

- Eén loket - zoveel mogelijk gebruik maken van al beschikbare landelijke digitale infrastructuur en voorzieningen, basisregistraties.
- Vergunningencheck
- Meldingencheck
- Mededelingencheck
- Regelhulp voor algemene Rijksregels en alle regels uit het Omgevingsplan

- Indienen vergunningaanvragen (scenario 1)
- Indienen meldingen (scenario 1)
- Indienen mededelingen
- Vóórvullen van gegevens
- Samenwerkingsruimte
- Kennis nemen van omgevingsdocumenten (scenario 1)

scenario 3:

- Eén loket (uitbreiding van scenario 2)
- Vóórvullen van gegevens (uitbreiding van scenario 2)
- Informatie op maat (vraaggestuurd informatie aanbieden aan gebruikers)
- Onderzoekshulp
- Samenwerkingsruimte (uitbreiding van scenario 2)

B Resultaat ontsluiten Gegevens ontsluiten

Scenario 2

- Door de samenhang in het stelsel kan er gewerkt worden met één centraal aansluitpunt
- Er is een gegevenscatalogus
- Standaardisatie
- Regelbeheer
- Gecontroleerde toegang via de Generieke Digitale Infrastructuur (Identificatie/authenticatie/autorisatie)
- Beveiliging

Scenario 3

- Audit trail
- Compliance voorziening

C Resultaat Gegevens inwinnen en verstrekken gegevens

scenario 2:

- Gegegevenscatalogus
- Er is een Registratie van omgevingsdocumenten waarin overheden hun omgevingsdocumenten vastleggen
- Er is een Informatiehuis Ruimte; een informatiehuis wint in, verwerkt en maakt informatieproducten die aansluiten op vragen vanuit gebruikerstoepassingen

scenario 3: nader in te vullen op basis van vraagsturing:

- Kansrijke zijn de informatiehuizen Geluid, Natuur, Lucht, Externe veiligheid en Cultureel Erfgoed.
- Overige informatiehuizen Bodem & Ondergrond, Afval, Bouw, Water
- De Ggenerieke registers wegverkeer, spoorverkeer, populatiebestanden, omgevingskenmerken, toekomstscenario's

D Overige

- Standaarden
- Regelbeheer

Voor alle onderdelen worden de benodigde standaarden geselecteerd, ontwikkeld, vastgesteld en toegepast.

4 DSO A - De Gebruikerstoepassing

4.1 Digitaal Loket Omgevingswet

4.1.1 Omschrijving

In de huidige situatie is sprake van een versnipperde en moeilijk toegankelijke gegevensinfrastructuur. Ook bestaan soms verschillende gegevens over hetzelfde onderwerp, met conflicterende inzichten tot gevolg. Zo worden er bij de planvorming andere gegevens gebruikt dan bij vergunningverlening. Dit geeft niet alleen dubbel werk maar leidt ook tot langere procedures en discussie bij de Raad van State.

Een goede beschikbaarheid betekent dat gegevens, modellen en rekenregels eenvoudig via één loket te gebruiken zijn. Dat vraagt om één centrale ingang die per type gebruik toegang geeft tot bijv. de Indienmodule voor de aanvraag van vergunningen (op basis van het in ontwikkeling zijnde OLO3 (Omgevingsloket online) of een module Oriënteren en Informatie op Maat voor een overzicht over de regels en informatie over de omgevingskwaliteit op één locatie. Dit laat onverlet dat het ook andere partijen vrij staat om op basis van de API ingangen te bouwen.

Beschikbaarheid betekent ook dat gegevens zodanig zijn ontsloten dat gebruikers en programma's met deze informatie uit de voeten kunnen. Applicatiebouwers kunnen gebruikers alleen goed ondersteunen als ze ook toegang hebben tot de achterliggende databestanden. Daarbij horen standaarden en het bieden van view en download services.

4.1.2 Doelstellingen

In het Digitaal Loket Omgevingswet staat het gebruikersperspectief van initiatiefnemers, belanghebbenden en het bevoegde gezag centraal. Het loket ondersteunt de processen in de context van de Omgevingswet gericht op specifieke doelgroepen.

In 2018 moet de gebruiker al een idee krijgen van wat het Digitaal Loket Omgevingswet in 2024 gaat bieden: niet alleen een vraaggestuurd digitaal stelsel dat informatie op maat biedt. Het gaat ook om een responsief stelsel dat open staat voor vragen, suggesties en klachten van de verschillende gebruikers en waarbij gebruikers invloed hebben op de verdere doorontwikkeling.

4.1.3 Output & outcome

Output

- Het digitaal stelsel kent één ingang. De gebruiker krijgt meteen een keuze tussen verschillende mogelijke activiteiten (waaronder de kernprocessen aanvragen en oriënteren). Als de gebruiker zich alleen komt oriënteren is aanmelding niet nodig.
- Het gebruikersperspectief staat centraal. De gebruiker wordt ingedeeld in een doelgroep en op basis van een profiel soepel tussen de verschillende, in dit document beschreven modules geleid en ontvangt daarbij toelichting op maat.

- Authenticatie en autorisatie. Wanneer een gebruiker toegang zoekt tot het digitaal stelsel voor activiteiten met rechtsgevolgen wordt de identiteit van de gebruiker vastgesteld (authenticatie) en worden de rechten bepaald (autorisatie). Dat is nodig om een aanvraag of melding te kunnen doen en in sommige gevallen om de beschikbare informatie over de fysieke leefomgeving te raadplegen of downloaden. Het merendeel van deze informatie betreft open data. Daarbij is het voldoende dat de gebruiker een IP-adres heeft. Datasets kunnen bekeken en gedownload worden zonder te hoeven inloggen. Er kunnen echter ook gegevens zijn die niet voor iedereen toegankelijk zijn. Denk bijvoorbeeld aan de bedrijfsgevoelige onderdelen van een vergunningaanvraag, delen van de risicokaart of op termijn wellicht handavingsgegevens. Op dergelijke informatie is identificatie, authenticatie en autorisatie nodig.
- Het Loket biedt ook ingang tot de Helpdesk en het Infopunt, zodat het voor de gebruiker (in de zin van de onderscheiden doelgroepen) helder is waar relevante informatie te verkrijgen is.
- Binnen het digitaal stelsel worden verbindingen gelegd naar e-overheidsbouwstenen. De reeds bekende gegevens van de gebruiker gaan daarbij niet verloren. De gebruiker kan ook altijd weer terugkomen in het Digitaal Loket Omgevingswet zonder opnieuw te hoeven inloggen.

Outcome

- Het gebruikersperspectief vanuit een doelgroepenbenadering moet centraal staan;
- De processen van de Omgevingswet zijn leidend;
- Er is één IenM ingang voor de onderdelen van de gebruikerstoepassing, via het gebruik van API's kunnen andere partijen ook ingangen creëren;
- De overheid is verantwoordelijk voor gebruikersvoorzieningen die zich richten op besluiten met rechtsgevolgen, ook de markt kan deze en extra functionaliteit aanbieden (voor specifieke doelgroepen);
- Eén keer inloggen, één keer invoeren;
- Overheid en burger beschikken over dezelfde informatie;

4.1.4 Invoering

Scenario 2

Om het dienstverleningsniveau te handhaven onder de nieuwe omgevingswet is het noodzakelijk om de drie bestaande voorzieningen (ruimtelijke plannen.nl, AIM en OLO) te integreren en te laten functioneren als één loket. Gebruikers kunnen via het digitaal loket OW een vergunning aanvragen of een melding doen en een omgevingsdocument inzien. Ook zijn alle ruimtelijke plannen die op 1 december 2018 vigerend waren opvraagbaar.

In 2018 wordt gebruik gemaakt van de bestaande basisregistraties, zodat veel vragen al vooraf ingevuld zijn. Er zal zoveel mogelijk gebruik gemaakt worden van al beschikbare landelijke digitale infrastructuur en voorzieningen, zoals DigiD, eID, eHerkenning, Ondernemingsdossier en berichtenbox. Het loket zal toegang bieden tot de Helpdesk en het Infopunt.

Ook zal een eerste slag gemaakt worden met de realisatie van het gebruikersperspectief (informatie op maat per doelgroep) en zijn de processen leidend

Scenario 3

HHet gebruikersperspectief wordt per gebruikersgroep verder verfijnd. De integratie met e-overheidsfunctionaliteit wordt uitgebreid en het is mogelijk om 3D- en realtime-informatie te raadplegen.

Historie is op te vragen over alle besluiten in de leefomgeving na inwerkingtreding van de wet inclusief de dan beschikbare ruimtelijke plannen die onder de WRO zijn gepubliceerd.

4.2 Oriënteren: Informatie op maat

4.2.1 Omschrijving

De oriëntatiemodule levert informatie op maat. Alle omgevingsdocumenten (Wro en Ow) en hun historie vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn raadpleegbaar, evenals informatie over de fysieke leefomgeving. Deze module kan ook benaderd worden vanuit de aanvraag- en meldingsmodule.

Een gebruiker van het Digitaal Stelsel Omgevingswet komt binnen met vragen die gerelateerd zijn aan het uitvoeren van een activiteit, zoals: "wat moet ik doen", "wat mag hier", "wat mag waar", "welke functies zijn toegestaan in mijn omgeving", "hoe kan ik het Omgevingsplan van mijn buurt inzien" of men wil meer in het algemeen informatie over de kwaliteit van de leefomgeving.

Met 'informatie op maat' moet uit de grote hoeveelheid regels die gelden en gegevens over de fysieke leefomgeving een juist antwoord gevonden worden op de vragen van een gebruiker.

Informatie op maat is onderdeel van het proces oriënteren, dit proces wordt onderverdeeld in informatie over 'wet en regelgeving' (beslisbomen en formulieren) en informatie verkregen via 'klik op de kaart', het kunnen tonen van welke rijks- en lokale regels er gelden op een locatie en informatie over de fysieke leefomgevinginformatie op maat is opgebouwd uit regels, beslisbomen en formulieren:

- *Regels*: een subset van de tekst in besluiten, en wel die waarin staat wat wel en niet mag of moet, door wie, wanneer en hoe. De **regels** beschrijven dus wat burgers of bedrijven wel of niet mogen en moeten doen en hoe en wanneer dat moet. Regels zijn te vinden in AMvB's (Algemene Maatregel van Bestuur), Ministeriële Regelingen, APV's (Algemene Plaatselijke Verordening), Provinciale verordeningen, etc. De uiteindelijke rechten en plichten die men heeft volgen uit de samenhang van deze regels.
- *Beslisbomen*: Een beslisboom helpt de gebruiker bij het nemen van een beslissing. Het is een geautomatiseerd systeem van gesloten vragen waarbij heel systematisch een aantal items wordt langsgelopen. Op basis van een gegeven antwoord volgt een relevante vervolgvraag. Na beantwoording van de laatste vraag krijgt de gebruiker een advies. De gebruiker doorloopt de beslisboom zoveel mogelijk zelfstandig, zo nodig met ondersteuning van derden. In de beslisboom is het altijd mogelijk om door te klikken op de onderliggende regelgeving en besluiten.

Formulier: Een webformulier is een (vaak 'intelligent') digitaal formulier.

Webformulieren bieden validatiemogelijkheden die de kwaliteit van een aanvraag ten

goede komen. Ook kunnen allerlei gegevens vooraf ingevuld zijn, bijv. met behulp van de basisregistraties.

4.2.2 Doelstellingen

Het eenvoudig en snel informatie op maat kunnen vinden is primair gericht op een voorgenomen activiteit, maar kan ook breder gericht zijn op het zoeken van informatie over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving op een locatie.

Voor initiatiefnemers en belanghebbenden geldt aanvullend de behoefte om op gebruiksvriendelijke wijze een aanvraag te kunnen indienen en informatie van overheden te kunnen ontvangen. Overheden hebben in hun rol als bevoegd gezag behoefte aan toegang tot informatie van andere overheden. Daar komt bij dat Informatie op maat ertoe bijdraagt dat niet alleen bestuursorganen, maar ook particuliere initiatiefnemers, meer oog krijgen voor de samenhang van de relevante onderdelen en aspecten van de fysieke leefomgeving en de rechtstreeks daarbij betrokken belangen.

4.2.3 Output & outcome

Output

- Een initiatiefnemer moet op basis van de getoonde informatie een beeld kunnen vormen over de kans op een vergunning voor het starten van een activiteit.
- Bevoegd gezag moet op basis van de getoonde informatie een oordeel kunnen vormen of een initiatief mogelijk is.
- Het bevoegd gezag moet op basis van de verstrekte informatie kunnen inzien of een besluit voor een (niet)verleende vergunning rechtmatig was (rechtspraak).
- Elke belanghebbende ziet dezelfde informatie als de initiatiefnemer en het bevoegd gezag (voor zover er geen privacy- of risicobeperkingen zijn). Het systeem kent geen onderscheid daarin.
- Initiatiefnemer/belanghebbende/bevoegd gezag moeten zich eenvoudig op de hoogte kunnen stellen van de bekende informatie over een locatie (i.e. beperkingsgebieden, gemeentegrenzen, beschermde monumenten, ligging natuurgebieden, luchtkwaliteit, etc).

Initiatiefnemer/belanghebbende/bevoegd gezag moet zich een beeld kunnen vormen van de kans op een vergunning door zich eenvoudig op de hoogte te kunnen stellen van de op de locatie geldende regels van de verschillende overhedengekoppeld aan een bepaalde activiteit (in ieder geval voor een ruime set aan standaardactiviteiten) (incl. algemene (rijks-)-regels).

Outcome

- Het systeem onderkent verschillende typen gebruikers en stemt de informatiediepgang en complexiteit daarop af.
- Voor informatie op maat hoeft een gebruiker niet ingelogd te zijn in het systeem, je kunt altijd 'anoniem' informatie inzien tijdens het proces oriënteren. Zie ook de beschrijving van authenticatie en autorisatie in paragraaf 4.1.3.
- Het systeem kent verschillende ingangen voor de gebruikersvragen:
 - Regels
Als de tekst die de gebruiker krijgt aangeboden een bewerkte wettekst of

regel is, is het altijd mogelijk om de werkelijk onderliggende wet- of regeltekst te raadplegen.

Vraag kan bijv. zijn: Bouwt u hoger dan 50 m? Ja, ga dan door naar... (en klik om te weten wat de grondslag daarvoor is)

- Beslisbomen en kaart
Een gebruiker wordt op basis van de aangegeven activiteit en locatie via een heldere navigatie geleid naar de geldende regelgeving.
De gebruiker kan op meer manieren aangeven waar een activiteit gaat plaatsvinden: via een klik op de kaart, via het intekenen van een gebied op de kaart of via het invullen van een adres of postcode.
- Het systeem kent Locatie als een van de hoofdingangen op het digitaal loket
 - Met behulp van locatieaanduiding worden de op dat gebied van toepassing zijnde regels getoond.
 - Locatie ingang kan zijn:
 - Adresgegevens (huisnummer straatnaam woonplaats)
 - Postcode 4 en 6
 - Klik op de kaart (geo-coördinaat)
 - Adresgegevens zijn gebaseerd op de basisregistratie BAG
- Voor eindgebruikers/burgers dienen de adresgegevens aangevuld te worden met voor het loket relevante locatie-aanduidingen. Daarbij valt te denken aan: Naam en contour van bevoegd gezagen. (bv Gemeentenaam & contour). Maar ook aan beperkingsgebieden naam & contour zoals die bij wet worden vastgesteld zijn interessant om aan de locatie zoekmachine toe te voegen.
- Het systeem biedt inzicht in de mogelijkheden en de kwaliteit van de fysieke leefomgeving op een locatie: "Wat mag waar?". Het biedt geen rechtstreeks antwoord op de vraag: "Waar mag wat (bijv. waar kan ik windmolens plaatsen?". Bedrijven kunnen deze functionaliteit gaan ontwikkelen en zich hier in specialiseren en kan gebruik maken van de open data die door het digitaal stelsel beschikbaar wordt gesteld.
- Het systeem onderkent *activiteit* als één van de mogelijkheden om te filteren op de te tonen regels.
 - Op een locatie gelden veel regels die voor een gebruiker niet relevant zijn voor de activiteit die deze wil uitvoeren. Hiertoe dient op gebruikersvraag te worden gefilterd ('wat wil ik doen').
 - Het systeem geeft aan welke voorschriften en maatregelen van toepassing zijn op een activiteit (regelhulp).
 - Ook de originele wet- en regelgeving is opvraagbaar.
- Het systeem kent de mogelijkheid om omgevingsdocumenten per bevoegd gezag te tonen.
- Het systeem kent de mogelijkheid om informatie over het fysiek domein die beschikbaar is gesteld door de informatiehuizen te selecteren en te tonen op de locatie.
- Het systeem kent de mogelijkheid om ook tijdens de periode dat het overgangsrecht van kracht is, alle omgevingsdocumenten op een locatie te tonen.
- Het systeem kent de mogelijkheid om op een willekeurig moment in het verleden, vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet, de vigerende omgevingsdocumenten te bekijken en op te vragen (tijdreizen).

- Het systeem kent de mogelijkheid om naast vastgestelde omgevingsdocumenten ook voorgenomen besluiten te tonen.
- Het systeem kent de mogelijkheid om alle regels in een omgevingsdocument overzichtelijk te kunnen downloaden en printen.

Onderwerp van onderzoek:

- Het tonen van besluiten door de rechter.
- De geconsolideerde situatie: hoe weet een gebruiker welke besluiten op een bepaald moment van kracht zijn?

4.2.4 Invoering

Scenario 2

Een deel van de outcome is nodig om de doelstelling van scenario 2 te realiseren. Bestuursakkoord scenario 2: "De gebruiker kan straks op een kaart klikken en zien welke regels gelden (inclusief voorgenomen besluiten) voor die locatie."

Onderdeel van scenario 2 is ook dat de gebruiker filters op activiteit kan toepassen en een omgevingsdocument overzichtelijk kan printen en downloaden.

Scenario 3

Scenario 3 bevat de rest van de functionaliteit. Zo is het ook mogelijk om de beschikbare informatie over de fysieke leefomgeving op te vragen. Bestuursakkoord: "Partijen delen de ambitie om in 2024 alle relevante beschikbare informatie, zowel over de van toepassing zijnde wet- en regelgeving als de gegevens over de fysieke omgevingskwaliteit ter plaatse, met één klik op de kaart beschikbaar te hebben en begrijpelijk te tonen."

4.3 Onderzoekshulp

4.3.1 Omschrijving

De onderzoekshulp ondersteunt initiatiefnemers in de oriëntatiefase, bij het aanvragen van een vergunning of bij het doen van een melding. De onderzoekshulp biedt het bevoegd gezag en de initiatiefnemer inzicht in de gegevens en afwegingsfactoren die in elk geval nodig zijn om een goed besluit te nemen op een aanvraag om een omgevingsvergunning. Op basis van informatie over de locatie en de activiteit worden specifieke regels alsmede gegevens over reeds verricht onderzoek (voor zover dit openbare gegevens zijn) en monitoringsgegevens gecombineerd en gepresenteerd tot een overzicht waaruit blijkt welke informatie, tekeningen en / of onderzoeken nodig zijn.

De onderzoekshulp wordt gepositioneerd als sterk merk. Er kunnen geen rechten aan worden ontleend. Het gebruik van de onderzoekshulp is niet verplicht, men maakt er gebruik van omdat deze haar betrouwbaarheid en effectiviteit bewezen heeft.

De effectieve werking van de onderzoekshulp is mede afhankelijk van:

- Het opstellen van volwaardige integrale Omgevingsplannen.
- Het tempo waarin de informatiehuizen ontwikkeld en gevuld worden.

Reikwijdte – Uitgangspunt is de 80-20 regel. Activiteitensorten met een zeer beperkt aantal vergunningaanvragen vallen buiten de reikwijdte van de onderzoekshulp. Daartoe behoren in elk geval beperkingengebiedactiviteit installatie in een waterstaatswerk, beperkingengebiedactiviteit waterstaatswerk, de mijnbouwactiviteit en de stortingsactiviteiten op zee. De exacte toegevoegde waarde van de onderzoekshulp voor de afwijkactiviteit en de beperkingengebiedactiviteit weg moet nog worden vastgesteld, in elk geval wordt gedacht aan enkele frequent terugkerende aspecten, zoals geluid en stikstof. Overige activiteitensorten worden in ieder geval opgenomen in de onderzoekshulp met het oog op het voorkomen van onnodige indieningsvereisten.

Bestuursakkoord (BA)	<p>Onderzoekshulp</p> <p>De onderzoekshulp heeft als doel het voorkomen van onnodige aanvraagvereisten bij zowel de vergunningaanvraag als de melding en het voorkomen van onnodig en uitgebreid onderzoek bij de vergunningaanvraag en de melding.</p> <p><i>Voorgesteld wordt om te onderzoeken of voor de domeinen ruimte en lucht onderzoekshulp gereed kan zijn in 2018.</i></p>
----------------------	--

4.3.2 Doelstelling

Het doel van de onderzoekshulp is driedelig:

- Voorkomen van onnodige aanvraagvereisten voor de omgevingsvergunning. De onderzoekshulp biedt het bevoegd gezag en de initiatiefnemer inzicht in de gegevens en afwegingsfactoren die in elk geval nodig zijn om een goed besluit te nemen op een aanvraag om een omgevingsvergunning. De onderzoekshulp is op dit punt slim en selectief en maakt gebruik van data om het aantal aanvraagvereisten te verminderen.
- Voorkomen van onnodig uitgebreid onderzoek voor omgevingsvergunning. Dat gebeurt door het aanbieden van online beoordelingsschema's, het ontsluiten van data, bestaande onderzoeksgegevens en onderliggende modellen en monitoringsgegevens. De initiatiefnemer krijgt op deze manier een beeld over de mate waarin onderzoek moet worden verricht. Voor die aspecten die volledig via online tools worden ondersteund kan de aanvrager, bij een juiste invoer van zijn gegevens, er op vertrouwen dat de uitkomsten overeenkomen met de beoordeling die het bevoegd gezag doet wanneer deze zijn aanvraag of zijn melding beoordeelde.
- Minder aanvraagvereisten en onderzoek voor de melding. Voor het doen van meldingen biedt de onderzoekshulp vergelijkbare faciliteiten: aanvraagvereisten zoveel mogelijk op maat en online ondersteuning voor specifieke aspecten, waarmee onnodig uitgebreid onderzoek wordt voorkomen.

4.3.3 Output & outcome

Output

De Onderzoekshulp kan aan de hand van enkele vragen snel een gebruikers- en

aanvraagprofiel opstellen waarop de complexiteit van vragen wordt aangepast en kan snel en slim door vraag antwoordcombinaties een zo kort mogelijke vragenboom presenteren.

Onderzoek: De verdere uitwerking van 8020 vindt plaats binnen het programma in overleg met de bevoegd gezagen.

Functionaliteiten onderzoekshulp:

- a. Indieningsvereisten: Op basis van de opgave van activiteit en locatie kan het aantal algemene indieningsvereisten beperkt worden tot specifieke eisen tbv de domeinen.
- b. Onderzoek: Op basis van nadere invoergegevens van de initiatiefnemer omtrent de activiteit (omvang, inhoud etc) en op basis van de door de informatiehuizen vastgelegde rekenmodellen voor relevante domeinen wordt vastgesteld of de activiteit op zich nader onderzoek vraagt.
Daarnaast worden de uitgebreide gegevens over de activiteit gecombineerd met de gegevens over de locatie en de monitoringsgegevens.

De gebruiker wordt een aantal hulpmiddelen aangereikt.

- Een vragenboom met showstoppers – activiteiten die niet toegestaan zijn op een bepaalde locatie.
- Een vragenboom met afkapgrenzen – inzicht in afkapgrenzen die bevoegd gezag hanteert.
- Een vragenboom waarin gegevens uit kengetallen, achtergrondwaarden en NIBM-criteria inzicht geven of onderzoek nodig is. Met deze vragenboom wordt nagegaan of de activiteit op de locatie bijdraagt aan de milieubelasting per domein.
- Vuistregels – bieden inzicht of de activiteit in de buurt komt van normen die gehanteerd worden voor vergunning of maatwerkvoorschrift.
- Zoekfunctie – geeft inzicht in (welke onderzoeken en) welke gegevens er beschikbaar zijn in het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

De infrastructuur is geschikt om uit te breiden. In eerste instantie zal de inhoud beperkt zijn tot de domeinen ruimte en lucht.

Outcome

De werking vanuit de gebruiker:

1. Indienen/Melden
Een gebruiker vult in de vergunning- en meldingcheck de beperkte vragenboom in voor deze check. Vragen die hier worden gesteld betreffen:
 - De locatie waar het initiatief plaatsvindt. Dit kan door het invoeren van adresgegevens (BAG), postcode, door een klik op de kaart of door een gebied in te tekenen.
 - De beoogde activiteit wordt aan de hand van een aantal vragen gespecificeerd. Uit bovenstaande invoer volgt of er al dan niet een vergunning- of meldingplicht is.
2. Indien de uitkomst vergunning of meldingplicht positief is, zijn indieningsvereisten en/of aanvraagvereisten van toepassing. Deze kunnen vergezeld gaan van een onderzoeksplicht. In dat geval komt de functionaliteit die de onderzoekshulp biedt in beeld. De reeds bekende gegevens uit de vergunning- en meldingcheck worden hierbij overgenomen in de onderzoekshulp.
3. De onderzoekshulp geeft ook inzicht of er misschien met een minder uitgebreid

onderzoek kan worden volstaan. In twijfelgevallen kan nader vooroverleg met het bevoegde gezag nog nodig zijn.

4.3.4 Invoering

Scenario 3

- Nader onderzoek dient inzicht te geven in de mogelijkheden bovenbeschreven functionaliteiten te realiseren en welke randvoorwaarden hieraan verbonden zijn.
- Nader onderzoek naar de haalbaarheid en de planning dient in beeld te worden gebracht voor welke activiteitensoorten de onderzoekshulp wordt aangeboden en wanneer de genoemde tools beschikbaar kunnen zijn zodat de baten behaald kunnen worden. Hierbij wordt ook gevraagd aan te geven welke besluiten of acties nodig zijn om de bronnen beschikbaar te maken. Bijvoorbeeld wanneer een achtergrondwaardenkaart beschikbaar is, waarmee de initiatiefnemer zonder onderzoek kan aantonen dat ook met de bijdrage van deze activiteit overschrijding van de norm uitgesloten is.
- De ontwikkeling van informatiehuizen zal gelijke tred moeten houden met de uitbouw van de onderzoekshulp. Indien de verwachting is dat op een zeker domein de onderzoekshulp belangrijke baten levert voor gebruikers dan dienen de benodigde acties daarvoor in kaart te zijn gebracht
- Bij het nader onderzoek dient een voorstel voor de stapsgewijze ontwikkeling van de onderzoekshulp te worden gevoegd. Dit voorstel dient inzichtelijk te maken welk plateau welke functionaliteiten en baten kan leveren.

4.4 Indienen van een aanvraag, melding of mededeling

4.4.1 Omschrijving

Indienen – deze processtap ondersteunt de initiatiefnemer als gebruiker bij het verstrekken en bundelen van de informatie aan het bevoegd gezag bij vergunningaanvragen, het doen van een melding of mededeling. Het indienen van zienswijzen, bezwaar en beroep kan ook, maar sluit aan op de mogelijkheden die de Generieke Digitale Infrastructuur hiervoor biedt. Dit moet eenvoudig kunnen met hergebruik van binnen de overheid beschikbare informatie. Organisaties die betrokken zijn bij de behandeling van een vergunningaanvraag moeten kunnen samenwerken aan het betreffende werkdossier.

Bestuursakkoord BA)	Eén digitaal loket.
----------------------------	---------------------

4.4.2 Doelstellingen

Het digitaal ondersteunen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet door het aanvragen van een vergunning en het doen van een melding of mededeling. Het gebruikersperspectief staat hierbij centraal. De informatie moet zo overzichtelijk en begrijpelijk mogelijk worden gepresenteerd. Het indienen van een zienswijze of het aantekenen van bezwaar- of beroep loopt naadloos over in de voorzieningen van de e-overheid.

Samenwerking tussen bevoegd gezagen onderling en tussen bevoegd gezagen en initiatiefnemers is belangrijk om snellere doorlooptijden te bereiken. Goede samenwerking in de keten is dan noodzakelijk, waarbij alle partijen weten aan welke zaak zij werken, wat de status is en welke documenten er zijn (inclusief status). Een goede participatie van burgers en bedrijven vergroot het draagvlak voor initiatieven in de fysieke ruimte.

4.4.3 Output & outcome

Output

Indienen aanvraag/melding.

Voor de Omgevingswet kent het systeem voor het indienen van aanvraag/melding voor een groot deel dezelfde eisen dan in de huidige voorzieningen zijn geregeld.

- Het systeem is voor regel & formulierbeheer een voortzetting van het omgevingsloket versie 3 (OLO3) en de daarvoor geldende eisen.
- Het systeem is voor meldingen en regelhulp een voortzetting van de Activiteiten internet Module en de daarvoor geldende eisen.
- Het systeem toont regels als voor gebruikers begrijpelijke vragen.
- Het systeem geeft de gebruiker een antwoord op de vraag of een vergunning aangevraagd dient te worden of een melding gedaan moet worden.
- Het systeem geeft bij een melding/vergunningplicht aan welke indieningsvereisten er zijn (bijlagehulp).
- Het systeem ondersteunt het volledig digitaal indienen van aanvragen/meldingen en mededelingen.
- Het systeem ondersteunt de gebruiker met het indienen door:
 - Alleen die gegevens te vragen die relevant zijn voor de onderhanden melding/aanvraag
 - De mogelijkheid te bieden om bijlagen mee te sturen bij aanvragen
 - Vooraf gegevens in te vullen die bekend zijn bij de overheid en die relevant zijn voor de aanvraag/melding
 - Het tonen van eerder gedane meldingen en mededelingen en reeds verkregen en aangevraagde vergunningen om daarmee nieuwe aanvragen te vergemakkelijken.
 - Het autoriseren van gebruikers met behulp van de relevante geldende overheidsvoorzieningen
 - het aanvragen/melden op basis van "maatwerk" en "gelijkwaardigheid" .

Extra functionaliteit:

- Het systeem moet het mogelijk maken om mededelingen te doen.
- Regels komen in het systeem via een centrale voorziening. Bevoegd gezagen leveren de regels (onderdeel van de omgevingsdocumenten) daar aan.
- Beslisbomen werken ook op basis van locatie.

Delen van informatie: Samenwerkingsruimte

Het delen van informatie tussen de gebruikers van het digitaal loket onderling gaat via de voorziening die 'samenwerkingsruimte' heet. De te realiseren samenwerkingsruimte dient de gebruikers (aanvrager/melder en de door hem gemachtigde zaakwaarnemers, zoals architecten, constructeurs) op eenvoudige wijze in staat te stellen documenten te

uploaden naar een beveiligde digitale omgeving. Pas nadat aanvrager/melder hiervoor uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven kan het bevoegd gezag over de gegevens beschikken. Het bevoegd gezag kan op haar beurt de gegevens weer delen met bevoegde mede-overheden. Het DSO dient optimale waarborgen te bieden voor door identificatie, authenticatie en autorisatie binnen de samenwerkingsruimte.

Iedere organisatie in de *Samenwerkingruimte* heeft de beschikking over Mijn Werkdossiers. Hierin heeft de persoon van een behandelende organisatie die is ingelogd een overzicht van alle aanvragen waarbij de organisatie is betrokken. In het overzicht zijn verschillende zoek- en sorteermogelijkheden mogelijk.

Delen informatie voor indienen

Het delen van informatie gaat over het digitaal kunnen aanleveren van de benodigde indieningsvereisten via het digitaal loket

- Het systeem stelt de gebruiker in staat in de benodigde aanvraagvereisten digitaal via het loket aan te leveren.
- Het systeem stelt gebruikers in staat om informatie die voor de vergunningaanvraag relevant is te delen met betrokkenen en bevoegd gezag.

Indienen digitale zienswijze

Het indienen van digitale zienswijze stelt een belanghebbende in staat om via het digitaal loket aan te geven wat zijn zienswijze is op een concept plan/besluit van bevoegd gezag. *Deze functionaliteit is beschikbaar als e-overheidsbouwsteen.*

Outcome

Een initiatiefnemer moet in staat zijn aanvragen /meldingen/mededelingen volledig digitaal af te handelen en daarbij zoveel mogelijk ondersteund te worden door het vooraf invullen van de bij de overheid bekende gegevens. Het gaat hier ook om eerder ingediende aanvragen, meldingen of mededelingen. Zo mogelijk via een link naar het Ondernemingsdossier. In de samenwerkingsruimte kunnen documenten gedeeld worden door diverse betrokken partijen. Invoering

4.4.4 Invoering

Scenario 2

Huidig dienstverleningsniveau OLO3 voor:

- Het vooraf invullen van de bij de overheid bekende gegevens. Het gaat hier binnen scenario 2 om de informatie die reeds bekend is bij het bevoegd gezag.
- Samenwerkingsruimte.

De aanvraag- en meldingsmodule zal volgens het principe van 80-20 het grootste deel van de aanvragen ondersteunen. De module toont de direct werkende lokale en rijksregels in intelligente vragenbomen die de gebruiker op slimme wijze bevragen zodat informatie echt op maat kan worden getoond. Zeldzame of complexe aanvragen zullen niet worden ondersteund. Welke dit precies zijn, moet verder worden onderzocht.

Scenario 3

Mogelijk binnen scope in 2018, maar afhankelijk van nader onderzoek en de afspraken die met de koepels en BZK, EZ, V&J en OCW gemaakt worden zijn:

- Zaakgerichte dossiers met informatie over eerdere besluiten en activiteiten van de aanvrager.
- Informatie over aanvragen, meldingen, mededelingen en verleende vergunningen.
- Indienen van een zienswijze via de generieke digitale infrastructuur.
- Informatie uit eerder ingediende aanvragen, meldingen of mededelingen.
- Samenwerkingsruimte. In de samenwerkingsruimte kunnen documenten, berichten en gegevens gedeeld worden door:
 - Aanvrager met diverse betrokken partijen.
 - Bevoegd gezagen onderling
 - Aanvrager met bevoegd gezag

Het nader inhoudelijk onderzoek zal een functionele beschrijving opleveren van de bovengenoemde functionaliteiten, in een aantal scenario's met toenemende ambitie. Daarbij wordt aangegeven in welke mate samenwerkingsfunctionaliteiten bijdragen aan de doelstelling van een betere en efficiëntere dienstverlening (baten), een globale inschatting van de ontwikkelinspanning om de functionaliteit te realiseren (kosten) en de randvoorwaarden die daaraan verbonden zijn. Voor scenario 3 wordt geschetst hoe een stapsgewijze ontwikkeling eruit kan zien.

4.5 Besluiten en informeren

4.5.1 Omschrijving

Besluiten - deze processtap bundelt de ondersteuning van de organisatie bij het "nemen van beslissingen over voorstellen, verzoeken en bevindingen". Dit vindt gedeeltelijk plaats nadat een initiatiefnemer een aanvraag- of meldingsformulier heeft ingevuld en bij het bevoegd gezag ingediend. Vervolgens is het bevoegd gezag aan zet om te besluiten. Onder besluiten valt ook het delen van informatie voor besluiten. Na het besluiten is het aan het bevoegd gezag om de initiatiefnemer en belanghebbenden te informeren over het besluit.

Bij delen van informatie voor besluiten kan het bevoegd gezag anderen zoals de Omgevingsdienst of de Veiligheidsregio toegang geven tot al haar hier opgeslagen besluiten in voorbereiding, waaronder die naar aanleiding van ingediende aanvragen, meldingen en mededelingen en hen autoriseren om gegevens en documenten te downloaden en uploaden. Die anderen worden hierover langs elektronisch weg geïnformeerd. Te allen tijde kan bevoegd gezag een verleende autorisatie wijzigen.

Bestuursakkoord (BA)	<p>Het digitale stelsel Omgevingswet biedt met name door het delen van beschikbare informatie een grote verbetering bij het informeren, aanvragen, behandelen en besluiten met betrekking tot omgeving gerelateerde initiatieven</p> <p>Samenwerkingsruimte</p> <p>Samenwerking tussen bevoegd gezagen onderling en tussen bevoegd gezagen en initiatiefnemers is belangrijk om snellere doorlooptijden te bereiken. Goede samenwerking in de keten is dan noodzakelijk, waarbij alle partijen weten aan welke zaak zij werken, wat de status is en welke documenten er zijn (inclusief status). Zij kunnen straks samenwerken via de digitale samenwerkingsruimte.</p>
----------------------	--

	Om te kunnen voldoen aan de wettelijke verplichtingen (i.c. het behalen van de wettelijke afhandelingstermijn) moeten tussen de uitvoerende overheden de samenwerkingsruimte goed zijn ingericht.
--	---

4.5.2 Doelstellingen

Deze functie ondersteunt het bevoegd gezag bij het ontvangen van ingediende verzoeken, zoals aanvragen, meldingen en mededelingen en bij het nemen van beslissingen over voorstellen, verzoeken en bevindingen.

4.5.3 Output & outcome

Output

Omdat vergunningaanvragen, meldingen en mededelingen vergaand gestandaardiseerd ingevoerd worden, is het mogelijk dat het systeem bij resp. Beschikking en acceptatie gegevens uit het formulier filtert en doorsluisst naar de relevante registers. Een voorbeeld is de melding van het openen van een LPG-verkooppunt.. Bij de melding wordt automatisch in het formulier de code voor LPG-tank als risicovol object toegevoegd. Het systeem herkent de code en sluisst automatisch data en metadata uit de melding door naar het RRG: het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen dat in beheer is bij de provincies.

Outcome

De gebruikerstoepassing voor besluiten en informeren kent vooralsnog één functionaliteit: delen van informatie voor besluiten.

Toetsing van initiatief

Het bevoegd gezag toetst een initiatief mede aan de hand van de regelgeving op locatie, de functionaliteit die geleverd wordt door het digitaal stelsel voor "informatie op maat" kan hiervoor gebruikt worden.

- Het digitaal loket is ook geschikt voor het bevoegd gezag om informatie rondom regelgeving op een locatie in te zien.

Samenwerkingsruimte

Bij het delen van informatie voor besluiten, kan het bevoegde gezag aan collega overheden inzage geven in de informatie om hierop bijvoorbeeld advies te vragen. Het bevoegd gezag moet in staat zijn om via het digitaal loket informatie beschikbaar te stellen aan overige overheden.

- Het systeem moet bevoegd gezag kunnen authenticeren en autoriseren.
- Het systeem moet bevoegd gezag in staat kunnen stellen om collega overheden inzage te geven in samenwerkingsruimte en de daar aanwezige documenten
- Het systeem moet bevoegd gezag in staat stellen om zelf informatie toe te voegen bij een aanvraag-dossier (de initiatiefnemer ziet deze documenten niet)

4.5.4 Invoering

Scenario 3

Mogelijk binnen scope in 2018, maar afhankelijk van nader onderzoek en de afspraken die met BZK, EZ en OCW gemaakt worden zijn:

- Geattendeerd worden op (wijzigingen van) bepaalde informatie, zoals
 - nieuwe en gewijzigde regels;
 - nieuwe en gewijzigde plannen of programma's en projectbesluiten;
 - nieuwe en gewijzigde meldingen en omgevingsvergunningaanvragen;
 - de status van ingediende aanvragen voor omgevingsvergunningen;
- Ook de mogelijkheid tot het indienen van zienswijze en het aantekenen van bezwaar en beroep is afhankelijk van de daartoe geëigende kanalen vastgesteld *in de Awb*.

5 DSO B - Gegevens ontsluiten

- Knooppunt. Het knooppunt vormt de kern van het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Het verbindt alle gebruikerstoepassingen met alle informatiehuizen, basisregistraties en generieke registers en met de rotonde van de e-overheid. Al het berichtenverkeer loopt via het knooppunt. Voor het functioneren benodigde standaarden worden belegd in ministeriele regelingen.
- Audit trail. Over het leveren van gegevens voor formele processen, zoals het indienen van aanvragen en het informeren over de voortgang hiervan moet mogelijk op een later tijdstip verantwoording worden afgelegd. Daarom is het van belang om metadata over alle informatie-uitwisselingen vast te leggen in een audit trail.
- Compliance voorziening. Geen onderdeel van het knooppunt maar wel belangrijk voor de werking van het digitaal stelsel is dat de afgesproken standaarden worden nageleefd. Gebruikerstoepassingen en informatiehuizen hebben daartoe een goed testinstrument nodig. De compliance voorziening geeft hier invulling aan.

6 DSO C - Gegevens verstrekken

6.1.1 Omschrijving

Gegevens verstrekken is een onderdeel van "gegevens inwinnen en verstrekken" en staat voor het leveren van informatieproducten aan de gebruikerstoepassingen. Hiertoe worden de ingewonnen gegevens verwerkt en klaargezet in een afgesproken formaat voor levering aan het digitaal stelsel.

Een belangrijk onderdeel van het verstrekken van de gegevens is het vindbaar maken van de informatieproducten die beschikbaar zijn in het digitaal stelsel. Hiertoe zal er een aparte voorziening worden gemaakt die de informatieproducten (gegevens) kenbaar en doorzoekbaar maakt.

4.3.2 Doelstelling

Het doel van het onderdeel gegevens verstrekken is het vraag gestuurd leveren van informatieproducten aan de gebruikerstoepassingen van het digitaal stelsel. Het verstrekken van de gegevens gebeurt conform afgesproken open standaarden.

6.1.2 Output & outcome

Output

- Met de gebruikerstoepassingen afgestemde informatieproducten
- Informatieproducten leveren conform de standaardisatieafspraken

Levering kan direct gebeuren, via

- Informatieproducten die voldoen aan de veriste 3B's: betrouwbaar, bestendig en beschikbaar
- De catalogus

Hierin staan de relevante begrippen uit de fysieke leefomgeving beschreven en gekoppeld aan de desbetreffende wetgeving, standaarden en de gegevensverzamelingen. De gegevenscatalogus geeft eenduidig aan welke gegevens waar te vinden zijn

Outcome

- Gegevens worden vraag gestuurd geleverd. Dat wil zeggen dat de gebruikerstoepassingen informatie kunnen leveren waar hun eindgebruikers om vragen.
- Informatie die in het digitaal stelsel wordt geleverd is van hoge kwaliteit en houdt stand bij de Raad van State.

Stelselcatalogus en onderzoeken

- De stelselcatalogus biedt zicht op welke gegevens in het Digitaal Stelsel Omgevingswet te vinden zijn. Gegevens die reeds in het bezit zijn van het bevoegd gezag (of beschikbaar zijn in het digitaal stelsel) worden niet aan initiatiefnemers gevraagd om aan te leveren. De eenheden, waarden en schalen die gebruikt worden in de omgevingswetgeving (toetsingsinstrumenten) zijn dezelfde semantische

standaarden, eenheden, waarden en schalen en met dezelfde nauwkeurigheid als aangeboden in de stelselcatalogus.

- Registratie van (metadata van) de beschikbare haalbaarheidsonderzoeken, monitoringsgegevens en evaluaties. Indien beschikbaar kan de informatie vervolgens ook gedownload worden.

6.1.3 Invoering

Scenario 2

- Stelselcatalogus

Scenario 3

- Registratie van (metadata van) beschikbare onderzoeken.

7 DSO C - Gegevens inwinnen

7.1 Bekendmaken, publiceren en consolideren van besluiten in relatie tot omgevingsdocumenten

7.1.1 Omschrijving

In de huidige Landelijke Voorziening Ruimtelijkeplannen.nl worden de vigerende ruimtelijke plannen van Nederland opgeslagen en toegankelijk gemaakt voor een ieder. Ook zijn de in voorbereiding zijnde ruimtelijke plannen ontsloten. Bestemmingsplannen kunnen daarnaast ook integraal opgevraagd worden. Landelijke en lokale regels worden ontsloten via resp. Wetten.nl en de CVDR. Daarnaast worden regels ook beschikbaar gemaakt via OLO3.

Vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet kunnen bevoegde gezagen omgevingsdocumenten eenmalig digitaal vastleggen (consolideren) en op gestructureerde wijze elektronisch bekendmaken en publiceren via één ingang op de centrale voorziening(en) en de gebruikerstoepassing..Zie bijlage 1 voor de aanwijzing van Omgevingsdocumenten.

Via het knooppunt en de gebruikerstoepassingen wordt informatie hieruit beschikbaar gesteld aan initiatiefnemers, belanghebbenden, bevoegd gezagen en hun processen en systemen.

Bestuursakkoord (BA)	Partijen delen de ambitie om in 2024 alle relevante beschikbare informatie, zowel over de van toepassing zijnde wet- en regelgeving als de gegevens over de fysieke omgevingskwaliteit ter plaatse, met één klik op de kaart beschikbaar te hebben en begrijpelijk te tonen. De hiervoor benodigde digitale voorzieningen worden vormgegeven in een helder samenhangend stelsel dat eenduidig wordt bestuurd en gefinancierd. Het digitale stelsel draagt op deze wijze bij aan de doelen van de Omgevingswet.
-----------------------------	--

7.1.2 Doelstellingen

De centrale publicatie en consolidatie van omgevingsdocumenten draagt bij aan een snellere en betere besluitvorming en bevordert de inzichtelijkheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht.

Dat is zeker aan de orde bij die rechtsfiguren waaruit rechtstreeks rechten en plichten voor burgers en bedrijven voortvloeien, die wellicht leiden tot vergunningplichten of die inzicht bieden in de mogelijkheden om activiteiten in de leefomgeving uit te voeren.

Bij de keuren en verordeningen leidt de klik op de kaart ook tot inzicht in de relevante regels voor een voorgenomen activiteit.

De aanwijzing als omgevingsdocument kan ook met name een informatieve waarde hebben. Dit geldt bijvoorbeeld bij de voornemens of programma's als beleidsinstrumenten. Burgers en bedrijven kunnen met één klik op de kaart de toepasselijke teksten voor de betreffende locatie op hun scherm krijgen

7.1.3 Output & outcome

Output

Op grond van de Ow worden omgevingsdocumenten via de gebruikerstoepassingen aan een ieder beschikbaar gesteld.

Om (geo-informatie van) omgevingsdocumenten via de centrale voorziening te ontsluiten moeten ze volgens het informatiemodel Omgevingsdocumenten worden opgesteld. Onderwerp van onderzoek is hoe dezelfde inhoud één-op-één ook in het publicatieblad van het overheidsorgaan te plaatsen en bovendien de bron te laten zijn voor de beslisbomen in de Gebruikerstoepassing (het Omgevingsloket).

Registratie van omgevingsdocumenten

- *Versiebeheer*
Uitgangspunt bij de Wro is dat het bestemmingsplan iedere tien jaren *planmatig* wordt herzien. De omgevingswet echter, gaat uit van één omgevingsplan dat *objectmatig* wordt herzien zo vaak als nodig. De wijzigingsfrequentie van een omgevingsdocument kan daardoor veel hoger liggen dan thans binnen het bestemmingsplan het geval is.
Denkbaar is dat tegelijkertijd tientallen of, in grote gemeenten, honderden wijzigingsprocedures tegelijkertijd actueel zijn, elk in een verschillend juridisch stadium (ontwerp, vastgesteld, in werking, bestuurlijke lus, onherroepelijk). Een accuraat versiebeheer van het omgevingsplan is dan ook, veel meer dan nu het geval is met het bestemmingsplan, noodzakelijk om de eisen van de drie B's (beschikbaar, bruikbaar en bestendig) binnen het digitale systeem ten alle tijden te waarborgen. De gebruiker moet altijd kunnen vertrouwen op de juistheid en actualiteit van de getoonde informatie op het scherm, ook al omdat vaak geen ambtelijke bijstand beschikbaar is.
- De registratie van omgevingsdocumenten ontvangt, valideert, verwerkt, zet klaar en levert data real-time. Informatie uit Ruimtelijkeplannen.nl wordt in de periode van het overgangsrecht ook ontsloten via de gebruikerstoepassing.
- Voor het aanleveren van omgevingsdocumenten wordt gebruik gemaakt van de nieuw te ontwikkelen standaard, het Informatiemodel Omgevingsdocumenten (IMOD).
- De IMOD standaard zal aansluiten op het nieuw te ontwikkelen Informatiemodel Besluiten.
- Omdat Omgevingsdocumenten vergaand gestandaardiseerd zijn, is het mogelijk dat het systeem bij de registratie gegevens uit het besluit filtert en doorsluisst naar de relevante registers. Een voorbeeld is het besluit tot aanwijzing van een zwemwaterlocatie. Bij registratie wordt de code zwemwaterlocatie herkend door het systeem en wordt automatisch data en metadata doorgegeven aan het zwemwaterregister dat in beheer is bij de provincies.

Onderzoeken

In dit verband loopt nog een aantal onderzoeken. Daardoor kunnen output en outcome nog niet scherp neergezet worden.

1. Omgevingsdocumenten

In bijlage 1 is de lijst die onderdeel is van de preconsultatiefase van de AMvB's opgenomen. Bij een aantal instrumenten is een voorbehoud gemaakt en is opname afhankelijk gemaakt van verder onderzoek en van de reacties in de preconsultatiefase. Dat geldt bijv. voor de omgevingsvergunning en de AMvB's zelf.

2. Faciliteren van het overgangsrecht

De registratie van omgevingsdocumenten zal het overgangsrecht moeten faciliteren. Gemeenten zal tijd worden geboden om na inwerkingtreding van de Omgevingswet toe te werken naar één gebiedsdekkend omgevingsplan.

Daarvoor zijn drie routes mogelijk:

- Door middel van opeenvolgende themagewijze wijzigingen (bijvoorbeeld eerst de kapregels en daarna de regels voor ligplaatsen, etc.),
- Door een nieuw gebiedsdekkend omgevingsplan vast te stellen (de zogeheten Big Bang)
- Door een gedeelte van het gemeentelijk grondgebied toe te werken naar het gehele gemeentelijke grondgebied (bijvoorbeeld eerst de Schilderswijk in Den Haag en daarna het Statenkwartier, etc.).

Op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet worden alle binnen een gemeente vigerende bestemmingsplannen, beheersverordeningen, wijzigingsplannen, uitwerkingsplannen en exploitatieplannen gezamenlijk (via de Invoeringswet) gelijkgesteld met (gebundeld tot) een 'omgevingsplan': het omgevingsplan van rechtswege. Op deze wijze wordt voorkomen dat gemeenten vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet het nieuwe, integrale omgevingsplan gereed moeten hebben. Ook hier zal nader onderzoek moeten uitwijzen hoe deze overgang stapsgewijs kan leiden tot een volledige, actuele en gebruiksvriendelijke beschikbaarstelling van regels op een locatie.

3. Historie bewaren

Uitgangspunt van IenM is dat de registratie van omgevingsdocumenten de historie vasthoudt, zodat op eenvoudige wijze op een vroeger tijdstip, vanaf het moment van de inwerkingtreding van de Omgevingswet, de rechtsgeldige situatie per perceel kan worden ingezien. De archieffunctie blijft conform de Archiefwet bij de zorgdrager (bevoegd gezag/bronhouder).

- Dit uitgangspunt wordt nog afgestemd met het Ministerie van OCW.
- Specificatie van historie bewaren wordt uitgewerkt in overleg met de Raad van State.

4. *Bekendmaken , publiceren en consolideren van omgevingsdocumenten*

In oktober start een onderzoek naar het proces van bekendmaken, , publiceren en consolideren. Er wordt ook bekeken hoe dit zich verhoudt tot de BZK regelgeving. En of afwijkende regels moeten worden gesteld omtrent de inwerkingtreding van een wijziging in relatie tot de verwerking van de wijziging in de geconsolideerde versie. De uitkomst van dit onderzoek moet worden meegenomen in het spoor van de Invoeringswet.

Vragen die in het onderzoek worden gesteld zijn:

- Hoe sluit het registreren van omgevingsdocumenten aan op Wetten.nl, de CVDR en de Staats- en Gemeentecourant?
- Wat is de geconsolideerde versie en hoe worden regels gekoppeld aan een werkingsgebied?
- Hoe is aansluiting op de gebruikerstoepassing geregeld?

Randvoorwaarde voor de oplossing is dat deze stapsgewijs gerealiseerd wordt.

5. *Lokale regels die geen onderdeel zijn van het Omgevingsplan*

In overleg met de gemeenten zal bepaald worden of lokale regelgeving zonder ruimtelijke component wordt meegenomen bin het proces van de registratie van Omgevingsdocumenten. Standaardisatie is in dat geval noodzakelijk.

6. *3D en realtime*

In 2024 is het mogelijk om:

- 3D Omgevingsdocumenten te registreren en publiceren va het stelsel.
Een greep uit de onderzoeksvragen:
 - Op welke schaal?
 - Welk niveau van detail?
 - Is aansluiting op een 3D basisregistratie mogelijk?
- Realtime de situatie op een locatie te raadplegen onder invloed van bijv. zojuist verleende vergunningen en sensordata. Onderzoeksvragen kunnen zijn:
 - Hoe om te gaan met privacy en intellectueel eigendom?
 - Hoe snel worden besluiten van de rechterlijke macht geïnterpreteerd?

7. Mutaties op het Omgevingsplan

Een kerninstrument van de Omgevingswet is het omgevingsplan dat door de gemeenteraad wordt vastgesteld¹. Met het projectbesluit en de instructie(regels) kunnen de provincie en het rijk invloed uitoefenen op (gedeelten van) het door de gemeenteraad vastgestelde omgevingsplan. Ook de rechter (Raad van State/Rechtbank) kan met uitspraken invloed uitoefenen op delen van het omgevingsplan. Dit wordt door de gemeente verwerkt in een nieuw (gedeelte van) het omgevingsplan en vastgesteld door de gemeenteraad.

De vraag die zich voordoet is hoe binnen het digitaal stelsel de besluiten van GS, Rijk en rechter (Raad van State/Rechtbank) die van invloed zijn op (gedeelten van) het omgevingsplan getoond worden.

De vraag is nog in onderzoek of gedurende de wettelijke overgangstermijn

- a. Voor zowel omgevingsplannen als de 'oude' bestemmingsplannen bovenstaande nieuwe werkwijze gevolgd wordt.
- b. Voor omgevingsplannen bovenstaande nieuwe werkwijze gevolgd wordt en de 'oude' bestemmingsplannen de Wro-werkwijze.
- c. Voor zowel omgevingsplannen als de 'oude' bestemmingsplannen de bestaande Wro-werkwijze gevolgd wordt.

Outcome

- De gebruikerstoepassing geeft inzicht in de besluiten die invloed hebben op omgevingsplannen tijdens en na de fase van het overgangsrecht.
- De gebruikerstoepassing maakt het mogelijk om historie op te vragen (incl. van de ruimtelijke plannen die bij inwerkingtreding van de Omgevingswet vigerend waren).

7.1.4 Invoering

Scenario 2

De aanlevering van omgevingsdocumenten en mutaties daarop (besluiten gebeurt centraal en eenmalig per bronhouder).

Het registreren van omgevingsdocumenten omvat:

- het bewaren van historie.
- het verwerken van mutaties per bronhouder (versiebeheer)

Tijdens de periode van het overgangsrecht zijn ook de ruimtelijke plannen die onder de WRO zijn opgesteld beschikbaar.

Scenario 3

- Volledige integratie van het proces bekendmakingen, publicatie en consolidatie.
- Omgevingsplannen kunnen ook een 3D component hebben
- Omgevingsdocumenten zijn realtime te raadplegen.

¹ artikel 3.4 Ow

7.2 Informatiehuizen

7.2.1 Omschrijving

Een informatiehuis is een nieuw organisatorisch concept waarin de partijen die in een relevant domein actief zijn zodanig onderling gaan samenwerken, dat ze gebruikers van het digitaal stelsel van beschikbare, bruikbare en bestendige informatie kunnen voorzien. De informatiehuizen zijn verantwoordelijk voor de invulling van de interne governance. Vanuit het digitaal stelsel wordt gestuurd op aansluitvoorwaarden, gebruikerswensen, dienstenniveau en gebruik van generieke technische functies, bijvoorbeeld een gemeenschappelijke viewer.

De beoogde informatiehuizen zijn voorzien voor de domeinen: Lucht, Water, Bodem & Ondergrond, Natuur, Externe Veiligheid, Geluid, Cultureel Erfgoed, Ruimte, Bouw en Afval. De beoogde informatiehuizen moeten uiteindelijk worden afgestemd op het Besluit Kwaliteit van de Leefomgeving, waarin de diverse toetsingskaders zullen worden opgenomen. Voor de informatiehuizen worden huismeesters aangewezen, die als taak krijgen om voor het betreffende domein de gegevensvoorziening te organiseren en te faciliteren.

Scope

De scope van Informatiehuizen is primair het leveren van informatieproducten tbv besluiten met rechtsgevolgen. Denkbaar is echter dat gegevens die daarvoor verzameld worden ook voor andere doeleinden kan worden gebruikt. Bijvoorbeeld luchtgegevens die ook gebruikt kunnen worden voor Europese rapportages. Hiermee levert een informatiehuis producten aan gebruikers buiten het DSO.

Governance

De minister is stelselverantwoordelijk voor het DSO. Door de minister worden bestuursorganen of rechtspersonen aangewezen, die verantwoordelijk worden voor de zorg, instandhouding en werking van een of meerdere informatiehuizen.

De informatiehuizen kunnen hun eigen governance inrichten. Er wordt in de omgevingswet grondslagen opgenomen om middels regelgeving in de AMvB's taken en verantwoordelijkheden van de informatiehuizen vast te leggen.

Bestuursakkoord (BA)	<p>Het digitale stelsel Omgevingswet biedt met name door het delen van beschikbare informatie een grote verbetering bij het informeren, aanvragen, behandelen en besluiten met betrekking tot omgeving gerelateerde initiatieven. Op dit moment is al veel informatie beschikbaar, maar niet voor iedereen bereikbaar en niet bestendig. Er valt dan ook al veel voordeel te behalen door het maken van afspraken over en het breed ontsluiten van huidige informatie en hergebruik van modellen.</p> <p>De informatiehuizen zetten de ruwe data die in een domein beschikbaar is om, naar op de vraag toegespitste, gevalideerde en waar mogelijk gestandaardiseerde informatieproducten. Per huis wordt dit nader uitgewerkt. Op dit moment zijn informatiehuizen voorzien voor Geluid, Water, Bodem & ondergrond, Natuur, Externe veiligheid, Lucht, Cultureel erfgoed, Ruimte, Bouw en Afval.</p>
-----------------------------	---

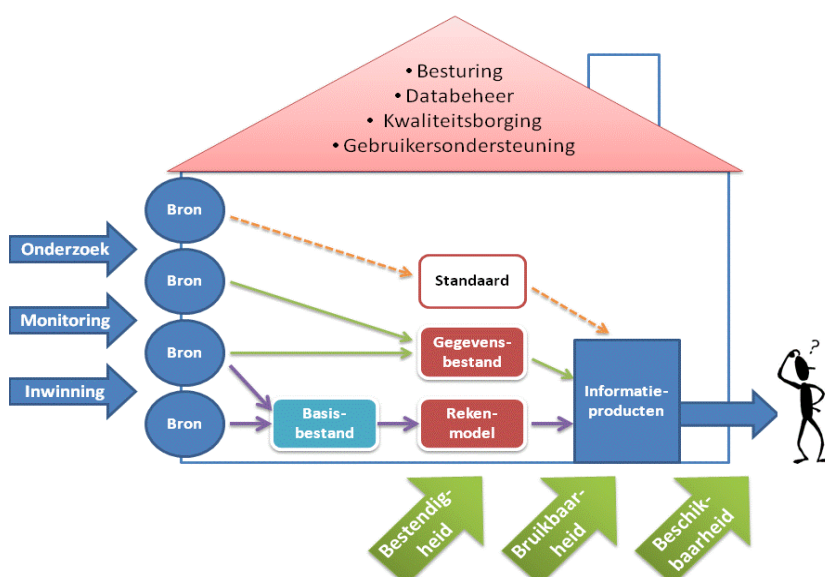
Op basis van een kwalitatieve en kwantitatieve businesscase zal worden gezien of de gegevens binnen de volgende domeinen ontsloten kunnen worden als informatiehuis of dataset. Hierbij wordt voorrang gegeven aan die domeinen waar de verwachte baten het hoogst zijn, dan wel waar het snelst resultaten geboekt kunnen worden.

Partijen spreken af dat er voor 31-12-2015 een uitgewerkt programmaplan voor de informatiehuizen ligt. Hierin wordt aangegeven van welke informatiehuizen verwacht wordt dat de baten het hoogst zijn, dan wel waar het snelst resultaten geboekt kunnen worden. Ook wordt hierin een globale planning opgenomen voor de aanlevering van de businesscases van de informatiehuizen. Daarnaast is opgenomen hoe gegevens ontsloten worden die noodzakelijk zijn voor de inwerkingtreding van de wet en is onderzocht aan welke datasets de meeste behoefte is (bijvoorbeeld geluid, water en natuur). Van elk informatiehuis zal gefaseerd een verdiepende businesscase worden opgesteld.

Partijen onderschrijven dat anderhalf jaar voor de inwerkingtreding van de wet de spelregels, aansluitvoorwaarden en de governance van de informatiehuizen geregeld moeten zijn

Een half jaar voor inwerkingtreding van de wet is het informatiehuis ruimte gereed.

Het Ministerie van IenM heeft een half jaar voor inwerkingtreding van de Omgevingswet het landelijk register omgevingsdocumenten ontsloten via het stelsel, zodat de nieuwe omgevingsdocumenten in het register opgenomen kunnen worden

7.2.2 Doelstellingen

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet biedt met name door het delen van beschikbare informatie een grote verbetering bij het informeren, aanvragen, behandelen en besluiten met betrekking tot omgeving gerelateerde initiatieven. Op dit moment is al veel informatie beschikbaar, maar niet voor iedereen bereikbaar en niet bestendig. Er valt dan ook al veel voordeel te behalen door het maken van afspraken over en het breed ontsluiten van huidige informatie en hergebruik van modellen.

'Sterk merk'

Ten einde daadwerkelijk onderzoeklasten te verminderen over de volle breedte van het omgevingsrecht zal het DSO en dus de informatiehuizen, zich moeten ontwikkelen als een sterk merk (zoals NSL). Als gegevens op het DSO dusdanig van kwaliteit zijn dat deze niet ter discussie staan en als het stelsel van zelfreinigend vermogen goed functioneert, zullen gegevens al snel en – ook bij de rechter - met succes gebruikt gaan worden. Dit effect hebben we ook gezien bij NSL: daar geldt evenmin een 'verplicht gebruik' maar onderbouwen bestuursorganen graag hun besluiten met de uitkomsten, juist ook vanwege de vaste jurisprudentie over de betrouwbaarheid van NSL. Het DSO zal dus moeten gaan opereren als een sterk merk waar zowel initiatiefnemers als het bevoegd gezag vertrouwen in hebben. Het stempel van een 'sterk merk' is iets dat verdiend moet worden. Door het gebruik van gegevens uit het DSO moet het vertrouwen in de betrouwbaarheid, bestendigheid en beschikbaarheid van deze gegevens groeien.

7.2.3 Output & outcome

- Een informatiehuis levert informatieproducten
Informatiehuizen verzamelen, valideren en verwerken gegevens over de fysieke leefomgeving en zetten die klaar ter ontsluiting via de landinfrastuctuur.
In de informatiehuizen wordt ruwe data van bronhouders die in een domein beschikbaar is, omgezet naar op de vraag toegespitste, gevalideerde en waar mogelijk gestandaardiseerde informatieproducten. Hiertoe maakt het huis gebruik van standaarden en kennisdeling. De informatie is beschikbaar, bruikbaar en bestendig en is afgestemd op de eisen van de nieuwe Omgevingswet en op de processen waarmee deze wet wordt geïmplementeerd.
- Een informatiehuis beheert toets- en rekeninstrumenten (rekenmodellen). die horen in het betreffende domein in de Omgevingswet. Het betreft toets- en rekeninstrumenten die nodig zijn om de (potentiële) effecten van plannen en initiatieven op mens en leefomgeving te beoordelen, samen met de gegevens die voor deze beoordeling noodzakelijk zijn..

Informatiehuizen bewaren hun informatieproducten in een register. Hiermee wordt geborgd dat bij beroep- en bezwaar procedures de onderliggende gegevens die gebruikt zijn voor besluiten met rechtsgevolgen kunnen worden achterhaald.

Onderzoek

Scope, governance, inhoud, datakwaliteit en veranderopgave (haalbaarheid daarvan) van een informatiehuis kunnen per informatiehuis verschillen. Juni 2015 is hierover een analyseopdracht bij de beoogde huismeesters van de informatiehuizen uitgezet.

Opdracht is om de ist en soll situatie van het betreffende informatiehuis te beschrijven. Onderzocht wordt welke partijen data aanleveren, wat de kwaliteit van de data is, welke standaarden worden gebruikt en welke samenwerkverbanden er al bestaan. Ook wordt geïnterviewd aan welke informatieproducten of gegevensset gebruikers behoefte hebben.

De analyse moet de onderbouwing leveren waarop in het kader van het financiële effectenonderzoek de cijfers voor kosten en baten worden benoemd; ook worden de resultaten gebruikt bij het verder uitwerken van de AMvB's. Op 21 december worden de eindrapportages verwacht. Per informatiehuis kan de output verschillen. Zolang het huis blijft voldoen aan de aansluitvoorwaarden, hebben de verantwoordelijke partijen grote vrijheid in de uitwerking van het huis zelf.

Informatiemodel

Elk informatiehuis heeft een informatiemodel. Een informatiemodel beschrijft de inhoud en structuur van de data binnen de context (is domein) van een informatiehuis. De beschrijving is gericht op het verklaren van de data, datasets en databerichten die een informatiehuis als producten kan leveren. De beschrijving omvat termen, kenmerken en relaties tussen termen van toepassing binnen het domein.

Informatiehuizen hebben daarin een eigen verantwoordelijkheid voor het beschrijven van de betekenis van hun datasets en ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor afstemming van betekenis tussen informatiehuizen.

Kwaliteit van gegevens

Een belangrijk aspect van het digitaal stelsel is dat het leidt tot daadwerkelijke verbetering van de kwaliteit van digitale gegevens. Alleen als de gegevens voldoende beschikbaar, bruikbaar en bestendig zijn (de zogenaamde 3B's), kunnen ze in de plaats treden van nieuw onderzoek en daarmee onderzoekslasten verminderen. De beschikbaarheid van de juiste gegevens draagt ertoe bij dat burgers, bedrijven en bestuurders sneller en beter keuzes en afwegingen kunnen maken, omdat ze beter geïnformeerd zijn, een belangrijk doel van de Omgevingswet. Bovendien zal onenigheid over gegevens minder vaak aangrijpingspunt zijn voor een procedure bij de Raad van State.

De benodigde verbetering van de gegevenskwaliteit wordt in het digitaal stelsel verankerd door het stellen van voorwaarden aan de aansluiting van huizen op het digitaal stelsel en aan de door het huis geleverde gegevens. Deze voorwaarden worden juridisch verankerd in de uitvoeringsregelgeving onder de Omgevingswet.

In de definitiefase zijn ze globaal uitgewerkt door het RIVM (zie de bijlage Aansluitvoorwaarden). In de realisatiefase moeten ze per huis concreet worden ingevuld. Daarbij komen de inhoudelijke verschillen per huis tot uitdrukking. Zo zal bijvoorbeeld de actualiteit van gegevens in het ene huis leiden tot zwaardere eisen dan in het andere, afhankelijk van de snelheid van verandering en ontwikkeling in dat onderdeel van de fysieke leefomgeving. Er zijn drie onderzoeksvragen geformuleerd:

1. Kunnen de globale uitwerkingen van de kwaliteitscriteria (uitgewerkt in de definitiestudie GOAL) in algemene zin verder worden ingevuld/ aangevuld?
2. Welke domeinspecifieke kwaliteitscriteria (3 B's) kunnen worden gesteld aan de 10 informatiehuizen?

3. Hoe zou de validatie op de kwaliteitscriteria kunnen worden vormgegeven?

In het amendement Smaling (SP) is bij de wetsbehandeling gevraagd om een “stelselbreed werkende validatiecommissie” die zorgt voor de kwaliteitsborging van de informatiehuizen. In de derde onderzoeksvraag komt dit aan de orde.

Aan het RIVM is opdracht verstrekt om de kwaliteitsniveau nader uit te werken. Een definitief concept van het eindrapport wordt 31 januari 2016 opgeleverd.

Outcome

De informatiehuizen geven antwoord op vragen vanuit de gebruikerstoepassing. Er wordt geborgd dat informatieproducten goed aansluiten op deze vraag. De kracht van een informatiehuis zit in de organisatie en het nemen van verantwoordelijkheid voor een goede informatievoorziening richting gebruikerstoepassing. Door goed te luisteren naar de behoeften van gebruikerstoepassing ontstaat een grote toegevoegde waarde van bestaande gegevensbestanden. Deze kunnen dan ook worden ingezet bij de voorbereiding van nieuwe initiatieven en het besluiten over de daarvoor ingediende aanvragen, meldingen en mededelingen. Door gegevens te leveren die voldoen aan de standaarden en kwaliteitseisen kunnen onderzoekslasten en proceduretijden omlaag.

7.2.4 Invoering

Scenario 2

Informatiehuis Ruimte is nodig voor de uitwerking van scenario 2. Er moet nog verder uitgewerkt worden hoe het zich verhoudt tot de andere huizen en tot de centrale registratie van omgevingsdocumenten. .

Het Informatiehuis Ruimte is verantwoordelijk voor het leveren van de door de gebruikerstoepassing gevraagde informatie op maat

Het register omgevingsdocumenten is onderdeel van scenario2, het bevat de documenten: Omgevingsvisie, Programma, Omgevingsplan, Waterschapsverordening, Omgevingsverordening en Projectbesluit. Het register Omgevingsdocumenten is één van de generieke digitale voorzieningen en kan derhalve geen onderdeel zijn van het Informatiehuis Ruimte. Voor zover de gebruiker informatie nodig heeft die de wet voorschrijft, de omgevingsdocumenten, kan het Informatiehuis Ruimte deze straks op een mechanische, automatische wijze betrekken uit de Registratie Omgevingsdocumenten

Scenario 3

Voor scenario 3 plateau 2018 dient op basis van een kwalitatieve en kwantitatieve businesscase worden gezien welke gegevens en informatieproducten ontsloten kunnen worden via het informatiehuizen. Hierbij wordt voorrang gegeven aan die domeinen waar de verwachte baten in relatie tot de doelen van de Omgevingswet het hoogst zijn, dan wel waar het snelst resultaten geboekt kunnen worden. Deze businesscase zal voorgelegd worden aan het bestuurlijk overleg.

Bij de volgende werkvelden worden de hoogste baten verwacht:

- Geluid: industrie lawaai, wegverkeer Rijk, Railverkeer;
- Water: data bestanden van RWS;
- Natuur: Programmatische aanpak stikstof;

- Bouw: Informatie uit de registratie van Kwaliteitsborgers²;
- Ruimte: *visies en omgevings- en bestemmingsplannen*.

In het Bestuursakkoord hebben de partijen afgesproken dat er voor 31-12-2015 een uitgewerkt programmaplan voor de informatiehuizen ligt. Hierin worden de informatiehuizen waar de verwachte baten het hoogst zijn, dan wel waar het snelst resultaten geboekt kunnen worden uitgewerkt in een verdiepte businesscase. Daarnaast is opgenomen hoe gegevens ontsloten worden die noodzakelijk zijn voor de inwerkingtreding van de wet en is onderzocht aan welke datasets de meeste behoefte is.

7.3 Generieke gegevensverzamelingen

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet maakt gebruik van de Basisregistraties: BRP, BHR, BAG, BRK, BRO en BRT.

Ook bevat het digitaal stelsel een aantal generieke registraties. Deze moeten nog gerealiseerd worden. Voorzien zijn gegevensverzamelingen met populatiegegevens, verkeerstellingen weg- en rail, omgevingskenmerken, natuurroutenetwerken en toekomstscenario's.

7.3.1 Doelstelling

Een groot winstpunt bij de organisatie van informatiehuizen is dat deze zoveel mogelijk gebruik kunnen maken van gestandaardiseerde, generieke registers. Dat voorkomt dubbel werk en leidt tot een verbeterde kwaliteit van het uitgangsmateriaal.

Document	Toelichting
Bestuursakkoord (BA)	Tbvb scenario 3 worden de volgende generieke registers onderzocht: <ul style="list-style-type: none">• Wegverkeer: model met vulling rijkswegen;• Railverkeer: model met vulling;• Populatiebestanden: model met vulling (op basis big data);• Omgevingskenmerken: test versie op basis van oa BAG;• ☐ Toekomstscenario's: model met vulling.

7.3.2 Output

Het gaat dan enerzijds om gebruik van de geo-gerelateerde basisregistraties:

- BAG - Basisregistraties Adressen en Gebouwen
- BRT - Basisregistratie Topografie

² De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen biedt kwaliteitsborgers de mogelijkheid om bouwplannen aan het Bouwbesluit te toetsen en toezicht te houden. Iedereen die daarvoor in aanmerking wil komen kan zich, vooruitlopend op invoering van de wet, registreren in het Register Kwaliteitsborgers.

- BRK - Basisregistratie Kadaster
- BGT - Basisregistratie Grootschalige Topografie
- BRO - Basisregistratie Ondergrond (in oprichting)

Anderzijds gaat het om registers waarvan de informatie nodig is in meerdere informatiehuizen. Op dit moment wordt deze informatie per werkveld of zelfs per onderzoek apart geproduceerd. In het geval van verkeersgegevens kan dit ertoe leiden dat gemeenten ongeveer dezelfde vraag meerdere keren moeten beantwoorden, omdat verschillende eisen gelden aan de gegevens vanuit lucht, geluid en externe veiligheid. In de studie van RIVM is een aantal van deze veelvoudig gebruikte datasets geïdentificeerd, waarvoor een generiek registers zou kunnen worden gebouwd:

- Verkeersgegevens
- Populatiegegevens
- Omgevingskenmerken (zoals landgebruik en 3d-opbouw)
- Toekomstscenario's voor prognoses (economisch, demografisch en ruimtelijk)

Daar deze generieke gegevensverzamelingen door meerdere informatiehuizen worden gebruikt vallen ze buiten de structuur van een informatiehuis. Naast informatiehuizen zijn de generieke gegevensverzamelingen als open data voor iedereen die de data gebruiken wil beschikbaar.

7.3.3 Invoering

Scenario 3

In het Bestuursakkoord is afgesproken dat tbv scenario3 plateau 2018 onderzocht wordt welke generieke gegevensverzamelingen in plateau 2018 kunnen worden meegenomen.

- Populatiegegevens: model met vulling (op basis big data);
- Wegverkeerstellingen: model met vulling rijkswegen;
- Railverkeerstellingen: model met vulling;
- Omgevingskenmerken (zoals landgebruik en 3d-opbouw): test versie op basis van oa BAG;
- Natuurroutenetwerken
- Toekomstscenario's voor prognoses (economisch, demografisch en ruimtelijk): model met vulling.

Governance

De minister zal krachtens of bij wet van elk te bouwen register een beheerder, aanstellen. De taken verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de beheerder moeten nog nader worden uitgewerkt en vastgelegd in een AMvB.

Ook hoe de samenhang en samenwerking tussen registers, informatiehuizen en centrale gebruikersvoorziening verloopt dient nader te worden uitgewerkt. Ook hier spelen kwaliteitscriteria en bewaarplicht een rol. Denkbaar is dat er een overlegstructuur op zowel strategisch (toekomstvisie) en tactisch (instandhouding en gebruikerswensen) niveau tussen huismeesters en beheerder register wordt ingericht.

8 Standaarden

8.1.1 Omschrijving

Standaardisatie is noodzakelijk voor het ondersteunen van de ketensamenwerking tussen de partijen die betrokken zijn bij het nemen van besluiten met rechtsgevolgen. Het bevordert de rechtszekerheid omdat de inzichtelijkheid van wet- en regelgeving toeneemt en de voorspelbaarheid toeneemt.

Standaardisatie vraagt samenwerking tussen partijen om vast te stellen welke mate van standaardisatie wenselijk is. Het gaat er om uit de grote hoeveelheid standaarden die beschikbaar zijn de juiste keuze te maken en om te borgen dat een eenmaal gekozen standaard ook wordt geïmplementeerd.

Standaardisatie levert veel op, maar kost ook tijd en geld en raakt vaak aan belangen. Immers, organisaties waarvan "hun" standaard worden gekozen, hebben een lagere implementatielast dan organisaties die op een andere standaard moeten overstappen. Daarnaast kan een verkeerde invulling van standaardisatie leiden tot een ongewenste gevolgen. Hoewel standaardisatie in grote mate een kwestie van goed vakmanschap is, is het daarmee uiteindelijk ook een bestuurlijk thema.

8.1.2 Doelstellingen

De doelstelling van standaardisatie is het realiseren van interoperabiliteit binnen het Digitaal Stelsel Omgevingswet en tussen het stelsel en haar omgeving. Interoperabiliteit is het vermogen van organisaties (en hun processen en systemen) om effectief en efficiënt informatie te delen en met hun omgeving (NORA). Interoperabiliteit gaat over harmonisatie van begrippen, maar raakt evengoed aan de technische voorzieningen en de processen.

Standaardisatie draagt bij aan het bereiken van minder transitiekosten en minder uitvoeringskosten, twee van de doelstellingen van de Omgevingswet.

8.1.3 Output en Outcome

Voor de implementatie van het Digitaal Stelsel Omgevingswet zijn er op veel gebieden standaarden nodig. Deze standaarden zijn onder te verdelen in de volgende hoofdcategorieën:

- Semantische standaarden
- Processtandaarden
- Technische standaarden
- Standaardstandaarden voor meet- en rekenmodellen

8.1.3.1 Semantische standaarden

In het kader van de Omgevingswet zijn op de volgende gebieden semantische standaarden nodig:

- **Centrale wet en regelgeving**
Output

Een belangrijke aanleiding voor de invoering van de nieuwe Omgevingswet is de

verbrokkeling en tegenstrijdigheid van bestaande regelgeving, die onder andere wordt veroorzaakt omdat elke wet haar eigen systematiek en terminologie kent. Om dit laatste te verbeteren moet bij de nieuwe Omgevingswet niet alleen regelgeving worden samengevoegd, maar moeten ook de daarin gebruikte begrippen zoveel mogelijk worden geharmoniseerd.

Een duidelijke, consistente naamgeving en definitie van de betekenis van begrippen in wet- en regelgeving voorkomt dat de invulling van de betekenis in de praktijk op omslachtige wijze via de rechter moet worden bepaald.

Ook is het zo eenvoudiger om de implementatie met ICT-toepassingen te ondersteunen. Het betekent kostenbesparing als voor het begrip pand de definitie uit de basisregistratie gebouwen wordt overgenomen. Het introduceren van een eigen, omgevingswetspecifieke, definitie zou leiden tot meer complexiteit met alle risico's van dien.

Outcome

Vanuit informatiekundig perspectief moet worden getoetst of gehanteerde juridische begrippen te vertalen zijn naar via het Digitaal Stelsel Omgevingswet te leveren gegevens.

De formele eindverantwoordelijkheid voor de semantische standaarden van de wet- en regelgeving ligt bij IenM HBJZ, waarbij de programmadirectie Eenvoudig Beter verantwoordelijk is voor de aansturing van de uitvoering, EB regelt het harmoniseren van begrippen in de Omgevingswet- en regelgeving. Daarbij is een centrale rol weggelegd voor het EB Begrippenteam.

■ **Decentrale regelgeving**

Output

De semantische standaardisatie van het in decentrale regelgeving gehanteerde begrippenkader sluit aan en bouwt voort op die van de landelijke wet- en regelgeving. Deze is nodig om de regels te kunnen opbouwen die nodig zijn om de gebruikers te ondersteunen bij het digitaal indienen van aanvragen (regelbeheer). Zonder deze semantische standaarden leidt de gewenste vergroting van de lokale afwegingsruimte tot het ongewenste neveneffect dat het voor gebruikers moeilijker wordt om te bepalen of ze een vergunning moeten aanvragen of een melding moeten doen (minder functionaliteit dan in het huidige OLO, meer administratieve lasten).

Outcome

Voor standaarden van de decentrale regelgeving zijn die van de landelijke wet- en regelgeving leidend. De daarin gebruikte begrippen zijn al gestandaardiseerd. Deze vormen de basis van het op te stellen informatiemodel voor de omgevingsdocumenten IMOD. Deze standaarden worden uitgebreid met die van de decentrale regelgeving.

■ **Toetsingsinstrumenten en meet-/rekenmodellen**

Output

De informatiehuizen beheren de gegevens die binnen domeinen zoals lucht en natuur nodig zijn om de Omgevingswet toetsingskaders en toetsingsinstrumenten toe te passen.

Standaardisatie van gegevens in modellen en instrumenten is nodig om via ondersteunende ICT-toepassingen, zoals de onderzoekshulp, de gebruiker met één klik op de kaart te tonen wat er kan en mag in de fysieke leefomgeving.

Het is ook nodig als betrouwbare basis voor een efficiënte, voorspelbare en

transparante besluitvorming. Voorwaarde is wel dat semantische standaardisatie in de onderhavige regelgeving goed is doorgevoerd.

Outcome

Het gaat hier om standaardisatie van:

- Gegevens uit centrale registraties, zoals verkeergegevens.
- Informatieproducten van de informatiehuizen. Om uitwisseling te borgen zal elk informatiehuis voor haar domein een informatiemodel moeten opstellen dat is afgestemd op de informatiemodellen van de andere informatiehuizen en de informatiemodellen van de centrale registers.

■ **Omgevingsdocumenten**

Output

De bronhouders (uiteindelijk alle gemeenten, provincies en waterschappen) stellen de omgevingsdocumenten vast. Zonder semantische standaardisatie van deze documenten is het niet mogelijk om het gewenste gebruikersperspectief van met "één klik op de kaart zien wat er mag" te realiseren.

Outcome

Het ontwikkelen en invoeren van een het informatiemodel Omgevingsdocumenten (IMOD). Het verplicht gebruik van het IMOD wordt in de AMvB geborgd.

De semantische standaardisatie gebeurt in nauwe samenwerking met juristen en beleidsverantwoordelijken. Deze brede betrokkenheid is nodig omdat het hier de kerninstrumenten van de Omgevingswet betreft.

Toetsingsinstrumenten en meet-/rekenmodellen

Output

De informatiehuizen beheren de gegevens die binnen domeinen zoals lucht en natuur nodig zijn om de Omgevingswet toetsingskaders en toetsingsinstrumenten toe te passen.

Het gaat hier om standaardisatie van:

- Gegevens uit centrale registraties, zoals verkeergegevens.
- Informatieproducten van de informatiehuizen. Om uitwisseling te borgen zal elk informatiehuis voor haar domein een informatiemodel moeten opstellen dat is afgestemd op de informatiemodellen van de andere informatiehuizen en de informatiemodellen van de centrale registers.

Outcome

Standaardisatie van gegevens in modellen en instrumenten is nodig om via ondersteunende ICT-toepassingen, zoals de onderzoekshulp, de gebruiker met één klik op de kaart te tonen wat er kan en mag in de fysieke leefomgeving.

Het is ook nodig als betrouwbare basis voor een efficiënte, voorspelbare en transparante besluitvorming. Voorwaarde is wel dat semantische standaardisatie in de onderhavige regelgeving goed is doorgevoerd.

Omgevingsdocumenten

Output

De bronhouders (uiteindelijk alle gemeenten, provincies en waterschappen) stellen de omgevingsdocumenten vast. Zonder semantische standaardisatie van deze documenten is het niet mogelijk om het gewenste gebruikersperspectief van met

“één klik op de kaart zien wat er mag” te realiseren.

Outcome

Het ontwikkelen en invoeren van een het informatiemodel Omgevingsdocumenten (IMOD). Het verplicht gebruik van het IMOD wordt in de AMvB geborgd. **De semantische standaardisatie** gebeurt in nauwe samenwerking met juristen en beleidsverantwoordelijken. Deze brede betrokkenheid is nodig omdat het hier de kerninstrumenten **van de Omgevingswet betreft**.

8.1.3.2 Processtandaarden

Processen structureren de uitvoering van taken. Ze beschrijven de activiteiten die actoren in één of meerdere organisaties (in de keten) moeten uitvoeren om een bepaalde taak af te handelen en de daarbij benodigde informatie (nu nog vaak in de vorm van documenten). **Dat kunnen formele en niet-formele processen zijn.** Met formele processen worden processen met rechtsgevolgen bedoeld, zoals het indienen van een aanvraag, het informeren over de voortgang hiervan of het publiceren van een ruimtelijk plan. Bij niet-formele processen gaat het om het ontsluiten en gebruiken van gegevens ten behoeve van burgers, bedrijven en overheden.

Voorbeelden van standaardisatie van processen zijn standaard zaaktypen en basisprocesbeschrijvingen.

Bij standaardiseren van processen staan de volgende vragen centraal:

- Welke processen of processtappen zouden vanuit het oogpunt van rechtszekerheid, klantvriendelijkheid en/of efficiency op een gestandaardiseerde, voorspelbare, wijze moeten worden uitgevoerd?
- Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de actoren die bij deze (keten)processen betrokken zijn het gevraagde op de afgesproken wijze leveren? Dit kan betekenen dat men afscheid moet nemen van vertrouwde werkwijzen.

In het kader van de implementatie van de Omgevingswet is er op de volgende gebieden standaardisatie van processen of procesonderdelen nodig:

Nemen van besluiten met rechtsgevolgen.

Output:

Bij het verlenen van vergunningen en het opstellen, wijzigen, bekendmaken en publiceren van Omgevingsplannen moeten vele partijen samenwerken om tot een goed besluit te komen, ze vormen samen een (proces)keten. Op dit moment verloopt de ketensamenwerking vaak stroef door een gebrekkige informatieoverdracht, met weinig of geen digitale ondersteuning.

Om dit te verbeteren komen er binnen het Digitaal Stelsel Omgevingswet ICT-voorzieningen beschikbaar om de samenwerking tussen overheden te ondersteunen. Die voorzieningen kunnen alleen werken als er heldere en gestandaardiseerde ketenprocessen zijn, zodat er voor de digitalisering van een beperkte set van “basisprocessen” kan worden uitgegaan.

Standaardisatie van processen is noodzakelijk uit oogpunt van beheersing van de ICT-complexiteit. Dit is ook één van de lessen van de commissie Elias.

Outcome:

In 2018 is er een beperkte set van gestandaardiseerde “basisprocessen” beschikbaar. In eerste instantie ligt de focus op de processen

- a. het verlenen van vergunningen
 - b. het opstellen, wijzigen, bekendmaken en publiceren van besluiten
- In de processen worden organisaties, handelingen en producten benoemd.

Leveren van diensten en producten.

Output:

Standaardisatie van ketenprocessen is noodzakelijk om op uniforme wijze burgers en bedrijven via algemene kanalen zoals MijnOverheid of Berichtenbox voor bedrijven digitaal te informeren over de status van ingediende aanvragen (onderdeel van regeerakkoord ambitie digitaal 2017).

Als de definities van diensten en producten voor alle organisaties in de keten hetzelfde zijn, is het eenvoudiger om digitale ondersteuning voor ketenprocessen in te richten en daarbij tussen organisaties geautomatiseerd berichten uit te wisselen die weliswaar maximaal gestandaardiseerd zijn maar toch rekening houden met de specifieke werkprocessen van de individuele organisaties.

Outcome:

Bij de digitalisering van ketenprocessen is het van belang dat de betrokken overheden digitaal werken. Het opstellen van de benodigde standaarden ligt bij de bevoegd gezagen zelf. Het gaat daarbij om

- a. referentie- en standaard-(keten)processen en best practices voor bepaalde (keten)processen
- b. product-/dienstencatalogus met standaard diensten en producten en bijbehorende gegevens.

8.1.3.3 Technische standaarden

Dit betreft standaarden die ervoor zorgen dat gegevens tussen ICT-systemen geautomatiseerd kunnen worden uitgewisseld. Deze standaarden gaan niet over de inhoud en zijn daarmee per definitie beleidsneutraal.

De keuze voor bepaalde standaarden kan echter wel grote uitvoeringsconsequenties hebben omdat de invoering van bijv. nieuwe technische standaarden er toe kan leiden dat software moet worden vernieuwd of zelfs helemaal moet worden vervangen.

De technische standaarden voor uitwisseling zijn nodig voor de realisatie van ICT-toepassingen die de ketensamenwerking ondersteunen en reduceren de complexiteit daarvan. Dat leidt tot een reductie van de kosten van realisatie en beheer.

De technische standaarden ondersteunen:

- de communicatievorm (bijv. mail en webservices),
- het communicatiekanaal (bijv. internet of gesloten netwerk),
- het soort informatie dat uitgewisseld wordt (bijv. geografische of administratieve informatie),
- de partijen in de keten (bijv. nationaal of internationaal, publiek of privaat) en
- de kwaliteitseisen (bijv. gegarandeerde aflevering van berichten).

Outcome:

Bij informatie-uitwisseling voor formele processen (zoals het indienen van een vergunningaanvraag) zullen de standaarden uit de e-overheid leidend zijn.

In het algemeen moeten de gekozen standaarden voor de gebruikerstoepassingen aansluiten bij de middelen die burgers gebruiken om toegang te krijgen tot de data: web browsers en apps op telefoons en tablets..

Output:

Het resultaat is een samenhangend pakket van uitwisselstandaarden.

8.1.3.4 Meet- en rekenmodellen standaarden

Dit betreft: Kwaliteitsstandaarden voor het ontwikkelen van de meet- en rekenmodellen. Deze standaarden beschrijven de eisen waar een goed model aan moet voldoen, bijvoorbeeld dat de inzichtelijk moet zijn welke regenregels worden toegepast.

Outcome:

Meet- en rekenmodelstandaarden maken de uitkomsten van de besluitvorming voorspelbaar en bevorderen daarmee de rechtszekerheid. Het gebruik van "open" modellen, in combinatie met de via het digitaal stelsel beschikbare open data maakt het voor belanghebbenden mogelijk om alternatieven door te rekenen en zo actief in de besluitvorming te participeren.

Output:

Kwaliteitsstandaarden voor het ontwikkelen van meet- en rekenmodellen. De meet- en rekenmodellen zelf worden vastgesteld door de organisatie die verantwoordelijk is voor het domein waarin ze worden toegepast. Het informatiehuis zorgt er voor dat in eigen huis de meet- en rekenmodellen aan de algemene (kwaliteits)standaard voldoen.

8.1.4 Invoering

Scenario 2:

Om de dienstverlening op het huidige niveau te houden en de Omgevingswet te ondersteunen is de vaststelling van de volgende standaarden nodig:

- De ontwikkelde methodiek voor het beschrijven van begrippen in hun context te beginnen bij die in de Omgevingswet, AmvB's en MR's.
- De standaard voor structureren van de tekst van wet- en regelgeving inclusief relatie met de locatie (geo).
- Het Informatiemodel Omgevingsdocumenten.
- De methode voor het beschrijven van processen
- Een set standaarden met focus op processen zoals :
 - a. het verlenen van vergunningen
 - b. het opstellen, wijzigen, bekendmaken en publiceren van Omgevingsplannen
- Een set standaarden met focus op procesondersteuning zoals:
 - a. referentie- en standaard-zaaktypen, bijbehorende zaaktype specifieke gegevens en best practices voor bepaalde bedrijfsprocessen
 - b. producten en diensten in de product/dienstencatalogi.
- De technische standaarden die alle onderdelen van scenario 2 ondersteunen.

Scenario 3:

- Informatiemodellen voor gegevens uit generieke registraties, zoals verkeergegevens.
- Domein informatiemodellen die ontwikkeld worden door de informatiehuizen.
- Het opstellen van de kwaliteitsstandaard voor het ontwikkelen van meet- en rekenmodellen.
- Technische standaarden om de onderdelen van scenario 3 te ondersteunen.

9 Bronnen

- **De Omgevingswet** (Invoeringswet in ontwikkeling)
- **De preconsultatieversie van de AMvB's**
- **De Programmadefinitie GOAL**
- **Het Bestuursakkoord**
- **Testament GOAL**

In het bestuursakkoord zijn aan de hand van vijf onderwerpen afspraken tussen partijen weergegeven. De afspraken variëren van afspraken over ambitie en samenwerking tot concrete afspraken over acties. In het bestuursakkoord maken de partijen over de ambitie de volgende afspraken (concept 7 mei 2015):

- Partijen delen de ambitie om in 2024 alle relevante beschikbare informatie, zowel over de van toepassing zijnde wet- en regelgeving als de gegevens over de fysieke omgevingskwaliteit ter plaatse, met één klik op de kaart beschikbaar te hebben en begrijpelijk te tonen. De hiervoor benodigde digitale voorzieningen worden vormgegeven in een helder samenhangend digitaal stelsel.

Om dit goed te laten verlopen maken partijen over de aanpak de volgende afspraken:

- Gebruiker staat te allen tijde centraal en wordt actief betrokken bij de uitwerking.
- Om te komen tot een digitaal stelsel is het een voorwaarde dat deze ook als één stelsel wordt bestuurd. Er wordt onder architectuur en toekomst vast gebouwd.
- Overheden sluiten aan via een centraal aansluitpunt wat de complexiteit vermindert.
- De data zijn in principe open data. Uitzonderingen zijn o.a. data die privacygevoelig zijn, data die de openbare veiligheid raken of bedrijfsvertrouwelijke / intellectueel eigendom bevatten.
- Partijen gaan na of de afspraken van de Nationaal Commissaris Digitale Overheid op het gebied van governance en financiën behulpzaam zijn voor de afspraken op het gebied van governance en financiën voor de Omgevingswet. Dit om maximaal hergebruik van nationale generieke digitale infrastructuur en voorzieningen te bevorderen. Ook wordt de samenhang met het programma Digitaal 2017 geborgd.

In het bestuursakkoord committeren partijen zich aan de doelstelling om bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet (in 2018) digitaal met de omgevingswet te werken, waarbij het huidige dienstverleningsniveau gehandhaafd blijft en de eerste winst met het digitaal stelsel wordt bereikt (scenario 2: het wettelijk minimum met instandhouding van de huidige dienstverlening). Met de eerste winst wordt bedoeld dat bekeken wordt of mogelijk activiteiten uit scenario 3 in scenario 2 meegenomen kunnen worden die baten generen of de overheden ontzorgen.

Definities

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet	Het digitaal stelsel is niet één groot ICT-systeem, het is een geordend en verbonden geheel van afspraken, voorzieningen, registraties, gegevensverzamelingen en bronnen die nodig zijn om aan initiatiefnemers, belanghebbenden en bevoegd gezag de gegevens beschikbaar te stellen die zij willen of moeten hebben voor de processen van de Omgevingswet.
Beslisboom	Regels uit juridische teksten die vertaald zijn in opeenvolgende begrijpelijke vragen die leiden tot een conclusie.
Regelhulp	Beslisboom die leidt tot een 'overzicht op maat' van de regels die van toepassing zijn op een locatie en een activiteit.
Locatie	De term «locatie» is een ruimtelijk begrip dat een onderdeel van de fysieke leefomgeving aanduidt. Dat begrip omvat een punt, een perceel, een plaats, een gebied, een bouwwerk of ander object. Een locatie kan in omvang heel verschillend zijn, van een enkel punt, een lange strook (infrastructuur) tot een groot gebied. De locatie wordt begrensd door middel van een geometrische plaatsbepaling. Dat biedt de mogelijkheid om een locatie driedimensionaal te begrenzen. Locaties kunnen dus naast, maar ook boven elkaar liggen.
Authenticatie	Authenticatie is het proces waarbij iemand nagaat of een gebruiker, een andere computer of applicatie daadwerkelijk is wie hij beweert te zijn. Bij de authenticatie wordt gecontroleerd of een opgegeven bewijs van identiteit overeenkomt met echtheidskenmerken, bijvoorbeeld een in het systeem geregistreerd bewijs. De authenticiteit van het object moet worden nagegaan. Een digitaal systeem met daarvoor ontworpen toepassingen kan hierbij helpen.
Autorisatie	Autorisatie is het proces waarin een subject (een persoon of een proces) rechten krijgt op het benaderen van een object (een bestand, een systeem). De autorisatie wordt toegekend door de eigenaar van het object.
Identificatie	Identificatie is het kenbaar maken van de identiteit van een subject (een gebruiker of een proces) in de informatietechnologie. De identiteit wordt gebruikt om de toegang van het subject tot een object te beheersen (autorisatie). Een object is bijvoorbeeld een computerbestand of een regel in een database.

	<p>Identificatie kan op verschillende manieren plaatsvinden:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ in een inlogscherf invoeren van een gebruikersnaam, userid, DigiD, Idensys▪ gebruik van een vingerafdruk of een ander biometrisch kenmerk▪ gebruik van een token (een smartcard of een ander apparaatje, zoals een usb stick).
--	---

CA/SP	
-------	--

Afkapgrenzen	
--------------	--

NIBM	
------	--

Bijlage 1 - Aanwijzing van omgevingsdocumenten

6-10-2015

In overleg met betrokkenen binnen het expertteam en Geonovum is een concept-artikel met toelichting gemaakt over de aanwijzing van de omgevingsdocumenten voor de pre-consultatieve versie van het Omgevingsbesluit. Aansluitend is daarbij een verdeling gemaakt.

Voor het merendeel van de rechtsfiguren die zullen worden aangewezen als omgevingsdocument geldt dat er duidelijkheid is over meerwaarde en uitwerking. Voorbeelden zijn de legger, het peilbesluit en het voornemen tot een projectbesluit.

Voor enkele rechtsfiguren geldt dat aanwijzing wordt beoogd, maar dat meer informatie nodig is over de uitwerking en consequenties ervan voordat een definitief besluit wordt genomen. Conform afspraak worden deze rechtsfiguren in de pre-consultatieve versie van het Omgevingsbesluit meegenomen met aanduiding dat er nadere actie nodig is. Voorbeelden zijn de amvb's, ministeriële regelingen en de omgevingsvergunningen.

Hieronder is de concept-tekst voor de Nota van Toelichting van het omgevingsbesluit opgenomen.

Aanwijzing omgevingsdocumenten

Het Omgevingsbesluit bepaalt in artikel 12.2 welke andere rechtsfiguren, aanvullend op degene die al in de Omgevingswet worden benoemd, zijn aangewezen als omgevingsdocument. De aanwijzing van omgevingsdocumenten komt voort uit de ambitie, zoals vastgelegd in het bestuursakkoord implementatie Omgevingswet, om in 2024 met één klik op de kaart alle relevante informatie over de fysieke leefomgeving beschikbaar te hebben en begrijpelijk te tonen voor gebruikers.

Om die ambitie te realiseren werken Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen aan het Digitaal Stelsel Omgevingswet: een samenhangend en samenwerkend geheel van, vooral bestaande, digitale voorzieningen. Cruciaal voor de "opbrengst" van het digitaal stelsel is de beschikbaarheid van bruikbare informatie. Door de aanwijzing van bepaalde rechtsfiguren als omgevingsdocument is verzekerd dat de betreffende documenten voor het digitaal stelsel beschikbaar zijn. Daarbij heeft de minister van Infrastructuur en Milieu de mogelijkheid om bij ministeriële regeling regels te stellen over het beschikbaar stellen van de informatie in die aangewezen documenten. Dat betreft bijvoorbeeld de elektronische vorm (formaat) waarin de informatie beschikbaar moet worden gesteld, en de actualiteit of kwaliteit van gegevens.

Bij de aanwijzing van rechtsfiguren als omgevingsdocument is gekeken in hoeverre al een verplichting gold om vergelijkbare rechtsfiguren uit het oude omgevingsrecht digitaal aan een ieder beschikbaar te stellen. Dit speelt bijvoorbeeld bij alle ruimtelijke besluiten. Conform die praktijk is daarom bijvoorbeeld het voorbereidingsbesluit aangewezen als omgevingsdocument. Wanneer het digitaal beschikbaar stellen van informatie in een rechtsfiguur geen duidelijke meerwaarde heeft voor met name burgers en bedrijven, is afgezien van de aanwijzing als omgevingsdocument. In dat geval zouden de lasten voor bestuursorganen niet opwegen tegen de voordelen van digitale beschikbaarstelling. Verder gold bij de keuze van aan te wijzen rechtsfiguren als uitgangspunt dat geen onderscheid wordt gemaakt tussen instrumenten van het Rijk en instrumenten van andere overheden.

De aanwijzing als omgevingsdocument is aan de orde bij de volgende rechtsfiguren:

- *algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen op grond van de wet;*
- instructieregels van het college van GS ter uitwerking of concretisering van een omgevingsverordening;
- instructiebesluiten van het college van GS of van het Rijk;

- leggers;
- peilbesluiten;
- voorbereidingsbesluiten voor een omgevingsplan, omgevingsverordening, projectbesluit, instructieregel of instructiebesluit;
- *beleidsregels van waterschapsbesturen, colleges van B en W, colleges van GS en het Rijk;*
- *omgevingsvergunningen;*
- *maatwerkvoorschriften;*
- *meldingen;*
- voornemens tot een projectbesluit;
- voorkeursbeslissingen ingeval van een projectbesluit of een gemeentelijk project van publiek belang;
- besluiten in verband met bijzondere betrokkenheid van de provincie bij een omgevingsplan;
- besluiten tot beëindiging of verlenging van een experiment;
- aanwijzingen van zwemlocaties met inbegrip van de vaststelling per locatie van aanvang en einde van het badseizoen;
- *ontwerpbesluiten ten aanzien van omgevingsvisies, programma's, omgevingsplannen, waterschapsverordeningen, omgevingsverordeningen, projectbesluiten, aanwijzingen van zwemlocaties;*
- *ontwerpbesluiten ten aanzien van leggers, peilbesluiten en omgevingsvergunningen indien deze worden voorbereid met afdeling 3.4 Awb.*

In bovenstaand overzicht zijn enkele rechtsfiguren cursief aangeduid. Meer informatie is nodig over de concrete uitwerking en de haalbaarheid (ook in de tijd) om in deze gevallen definitieve keuzes te kunnen maken.

- Dat speelt onder andere bij de algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen op grond van de wet. Nader moet worden gezien of deze als geheel zullen worden aangewezen of alleen een selectie of onderdelen daarvan, bijvoorbeeld die onderdelen die betrekking hebben op locaties.
- Bij de omgevingsvergunningen, maatwerkvoorschriften en meldingen, die relevant zijn voor de toestemming om een activiteit in de fysieke leefomgeving te mogen verrichten, is meer inzicht nodig in de juridische en praktische mogelijkheden om deze data en onderlinge stukken beschikbaar te stellen. Algemene regels rondom openbaarmaking, bescherming van de privacy en intellectuele eigendom leiden namelijk wellicht tot beperkingen om informatie digitaal beschikbaar te kunnen stellen.
- Bij de aanwijzing van de beleidsregels als omgevingsdocument moet in overleg met de betrokken overheden nog worden bepaald of dit inderdaad een meerwaarde heeft en hoe breed (alle beleidsregels of een selectie ervan) dit wordt toegepast. Bij de ontwerpbesluiten is, aansluitend op het voorgaande, bijvoorbeeld aandacht nodig voor de omgevingsvergunning.

Bij de (verdere) digitalisering van het omgevingsrecht zal maximaal worden aangesloten op bestaande overheidsbrede wet- en regelgeving en digitale voorzieningen zoals overheid.nl. Dit geldt ook voor de aanwijzing van omgevingsdocumenten. De informatie in omgevingsdocumenten wordt via één landelijke voorziening centraal voor iedereen ontsloten.

Effecten voor de verbeterdoelen

De aanwijzing van rechtsfiguren als omgevingsdocument kan bijdragen aan een snellere en betere besluitvorming, en bevordert de inzichtelijkheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht. Dat is zeker aan de orde bij die rechtsfiguren waaruit rechtstreeks rechten en plichten voor burgers en bedrijven voortvloeien, die wellicht leiden tot vergunningplichten of die inzicht bieden in de mogelijkheden om activiteiten in de leefomgeving uit te voeren. Voorbeeld is onder andere het

peilbesluit: burgers en bedrijven kunnen zo met enkele muisklikken weten op welk vooraf bepaald peil zij de stuw op hun perceel moeten instellen. Bij de keuren en verordeningen leidt de klik op de kaart ook tot inzicht in de relevante regels voor een voorgenomen activiteit.

De aanwijzing als omgevingsdocument kan ook met name een informatieve waarde hebben. Dit geldt bijvoorbeeld bij de voornemens of programma's als beleidsinstrumenten. Burgers en bedrijven kunnen met één klik op de kaart de toepasselijke teksten voor de betreffende locatie op hun scherm krijgen. Het elektronisch beschikbaar stellen en de vorm waarin dit plaatsvindt voor de onderscheiden omgevingsdocumenten is bepalend voor de mate waarin het gebruiksgemak wordt bevorderd.

Bijlage 2

Aansluitvoorwaarden voor Informatiehuizen

Een belangrijk aspect van het digitale stelsel is dat het leidt tot daadwerkelijke verbetering van de kwaliteit van digitale gegevens. Alleen als de gegevens voldoende beschikbaar, bruikbaar en bestendig zijn (de zogenaamde 3B's), kunnen ze in de plaats treden van nieuw onderzoek en daarmee onderzoekslasten verminderen. De beschikbaarheid van de juiste gegevens draagt ertoe bij dat burgers, bedrijven en bestuurders sneller en beter keuzes en afwegingen kunnen maken, omdat ze beter geïnformeerd zijn, een belangrijk doel van de Omgevingswet. Bovendien zal onenigheid over gegevens minder vaak aangrijpingspunt zijn voor een procedure bij de Raad van State.

De benodigde verbetering van de gegevenskwaliteit wordt in het stelsel verankerd door het stellen van voorwaarden aan de aansluiting van huizen aan de Laan en aan de door het huis geleverde gegevens. Deze voorwaarden worden juridisch verankerd in de uitvoeringsregelgeving onder de Omgevingswet.

De aansluitvoorwaarden hebben zowel betrekking op technische als organisatorische aspecten. In deze definitiefase zijn ze globaal uitgewerkt door het RIVM. In de realisatiefase moeten ze per huis concreet worden ingevuld. Daarbij komen de inhoudelijke verschillen per huis tot uitdrukking. Zo zal bijvoorbeeld de actualiteit van gegevens in het ene huis leiden tot zwaardere eisen dan in het andere, afhankelijk van de snelheid van verandering en ontwikkeling in dat onderdeel van de fysieke leefomgeving.

Beschikbaarheid

In de huidige situatie is sprake van een versnipperde en moeilijk toegankelijke gegevensinfrastructuur. Ook bestaan soms verschillende gegevens over hetzelfde onderwerp, met conflicterende inzichten tot gevolg. Zo worden er bij de planvorming andere gegevens gebruikt dan bij vergunning-verlening. Dit geeft niet alleen dubbel werk maar leidt ook tot langere procedures en discussie bij de Raad van State.

Een goede beschikbaarheid betekent dat gegevens, modellen en rekenregels eenvoudig via één loket vindbaar zijn. Dat vraagt om één centrale ingang per type gebruik, zoals een Indienmodule voor de aanvraag van vergunningen (op basis van het huidige Omgevingsloket online) of een module Informatie op Maat (vergelijkbaar met de huidige Atlas Leefomgeving) voor een overzicht over de lokale omgevingskwaliteit. Alle achterliggende bronnen moeten hierop aansluiten via de Laan. Beschikbaarheid betekent ook dat gegevens zodanig zijn ontsloten dat gebruikers en programma's met deze informatie uit de voeten kunnen. Het is dan niet genoeg om een pdf-je van een rapport op het internet te zetten. Applicatiebouwers kunnen gebruikers alleen goed ondersteunen als ze ook toegang hebben tot de achterliggende databestanden. Daarbij horen standaarden en het bieden van view en download services.

Eisen aan beschikbaarheid

- Openheid: Gegevens zijn ontsloten als open data via een open standaard.
- Duidelijkheid: Gegevens zijn voorzien van duidelijke metadata met betrekking tot de actualiteit, de bron, de doelgroep, etc.
- Bereikbaarheid: Informatiehuizen ontsluiten gegevens en informatieproducten met view en download services volgens de methode van INSPIRE.
- Vindbaarheid: Databestanden zijn opgenomen in het register. Deze beschrijft en maakt de

bestanden vindbaar en bruikbaar voor applicaties.

Bruikbaarheid

In de huidige situatie verschilt de mate van (her)bruikbaarheid sterk tussen de verschillende gegevensbestanden. Met name een tekort aan actualiteit en volledigheid leiden in een aantal gevallen tot een databestand welke niet of slechts beperkt bruikbaar is voor besluitvorming.

Een goede bruikbaarheid betekent dat gegevens geschikt zijn om besluitvorming te ondersteunen. Dit stelt een aantal eisen aan de gegevens die aan de Laan worden geleverd. Deze eisen worden bepaald door het toetsingskader en vastgelegd in de algemene regels, visies, programma's en beheernormen.

Eisen aan bruikbaarheid

- Actualiteit: Gegevens zijn voldoende up-to-date voor het betreffende beleidsterrein. Wijzigingen worden ten minste binnen een bepaalde termijn verwerkt en beschikbaar gesteld.
- Consistentie: Gegevens zijn uniform van eenheden en komen op vergelijkbare wijze tot stand (volgens een vastgestelde standaard), zodat zij onderling vergelijkbaar zijn.
- Juistheid: Gegevens zijn tot stand gekomen middels duidelijke meet-, verzamel- en bewerkingsmethoden, zodat duidelijk is in hoeverre deze een correcte weergave bieden van de leefomgeving.
- Nauwkeurigheid: Gegevens zijn voorzien van een bandbreedte of andere aangeduide mate van nauwkeurigheid.
- Volledigheid: Gegevens zijn voldoende dekkend voor het beoogde doel. De volledigheid betreft de mate waarin gegevens aanwezig zijn in relatie tot de reikwijdte. Of andersom gezegd de omvang van de witte vlekken.
- Ondubbelzinnigheid: Gegevens zijn helder gedefinieerd in kwantitatieve parameters en/of een semantische omschrijving.
- Geo-gereferenciert: Gegevens zijn voorzien van geo-coördinaten (i.e. de plek op de kaart).

Bestendigheid

In de huidige situatie wordt onenigheid over de betrouwbaarheid van gebruikte gegevens met enige regelmaat aangegrepen om een ontwikkeling aan te vechten voor de Raad van State. Dit speelt vooral rondom luchtkwaliteit, geluid en natuurgegevens. De Raad van State stelt dat wanneer de kwaliteit van gegevens wordt gewaarborgd en duidelijk is met welke methoden data zijn verzameld, hieraan veel waarde zal worden gehecht in rechterlijke procedures. De kans wordt groter, dat een op basis van deze feiten genomen besluit voor de rechter stand zal houden. Een goede bestendigheid betekent dat duidelijk is voor welk doel deze gegevens gebruikt kunnen worden, dat de gegevens betrouwbaar zijn en daarmee juridische houdbaar zijn. Dit stelt met name eisen aan het informatiehuis. Deze moet op duidelijke en transparante wijze zijn georganiseerd en voorzien van kwaliteitsborging en validatie. Het gaat daarbij ook om de methodes, procedures en de wijze waarop de gegevens formeel worden vastgesteld.

Eisen aan bestendigheid

- Het werkterrein van het informatiehuis is duidelijk vastgelegd en sluit aan op één of meerdere toetsingskaders en daarvan afgeleide toetsingsinstrumenten van de Omgevingswet. N.b. dit

werkkerrein zal vaak breder zijn dan het domein van de Omgevingswet. Dit is geen probleem zolang dit geen spanning oplevert met de specifieke eisen die vanuit de Laan aan het informatiehuis worden gesteld.

- Het informatiehuis heeft een stabiele organisatorische basis in de vorm van (samenwerkings)-overeenkomsten en duurzame financiering voor onderhoud, beheer, exploitatie en doorontwikkeling van de producten- en dienstenportfolio.
- Het informatiehuis heeft een organisatie als huismeester gemandateerd. De organisatie die deze rol vervult, is vanuit het stelsel aanspreekbaar. Er kunnen dus zaken worden gedaan met het huis zonder dat kennis nodig is van de andere organisaties die binnen het huis actief zijn.
- Het informatiehuis heeft processen ingericht voor besturing/regie, de afstemming van het aanbod op de gebruikersvraag, semantische- en technische standaardisatie, kennisdeling en beheer van standaarden, modellen/rekenregels, ict-tools en gegevens.
- Het informatiehuis heeft zijn standaard producten- en dienstenaanbod en het daarvoor geldende dienstenniveau op de binnen het stelsel afgesproken wijze vastgelegd en openbaar gemaakt.
- Het informatiehuis heeft een kwaliteitsborgingsproces ingericht waarbij is vastgelegd aan welke stelselbrede en domeinspecifieke kwaliteitsstandaards wordt voldaan en dat voorziet in onafhankelijke kwaliteitscontrole en stelselconforme verantwoordingsrapportage over de geleverde prestaties.
- Aan het stelsel geleverde gegevens worden in principe beschikbaar gesteld voor hergebruik onder een open data licentie (publiek domein, CC-0 of CC-BY). Afwijkingen van dit regime moeten passen binnen de op stelselniveau vastgestelde kaders.
- Aan het stelsel geleverde standaard producten en diensten zijn inputgefinancierd (aan de afnemers mogen geen kosten in rekening worden gebracht). Voor maatwerkdiensten mogen eventueel wel kosten worden gerekend. Het huis moet hiervoor dan wel eigen voorzieningen implementeren.
- Het informatiehuis opereert vraaggestuurd. De besturing voorziet in niet vrijblijvende invloed van de afnemers van producten- en diensten en het huis beschikt over een in overleg met deze afnemers vastgesteld meerjarenplan waarin wordt toegelicht hoe aan gewijzigde behoeften van de gebruikers van het digitaal stelsel Omgevingswet tegemoet wordt gekomen.
- Aansprakelijkheid: Er is duidelijkheid over wie aansprakelijk is voor de kwaliteit van gegevens
- Herleidbaarheid: Data trail vanaf de bron, via eventuele bewerkingen tot en met plaatsing in een gegevensbestand en levering.